

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hlas

صوت الاتحاد الإسلامي

ÚSTŘEDÍ MUSLIMSKÝCH
NÁBOŽENSKÝCH OBCÍ
V ČESKÉ REPUBLICE

● ROČNÍK 16

● ČÍSLO 7 - 12

LISTOPAD 1998 - RADŽAB 1419

لجاعة الدينية الإسلامية في الجمهورية التشيكية

Organe de la Communauté religieuse musulmane de la République Tchèque

Ofizielle Zeitung der moslemischen Religionsorganisationen in ČR

RAMADÁN - VÁNOCE

Také v letošním roce náš slavný postní měsíc ramadán a křesťanské Vánoce spadají časově do stejného období. Významem ramadánu se zabývá náš úvodní článek, rovněž o společenských důsledcích zakátu, Všem muslimům u nás i v zahraničí přejeme slavnostní prožívání těchto dní, zdraví, vzájemnou úctu a porozumění, osobní štěstí, mír ve světě i v srdcích, klid, bezpečí a boží požehnání.

Odpovědí na naše loňské přání všeho nejlepšího, zdraví, míru a spravedlnosti všem lidem bez rozdílu byla odpověď v „Kostnických jiskrách“, aby se křesťané modlili za to, aby muslimové opustili Islám a stali se křesťany. Kdyby muslimové vydali podobné prohlášení, ovšem v opačném smyslu, byli by okamžitě obviněni z agrese, intolerance, fanatismu, fundamentalismu a neslýchané rozpínivosti. Díky Bohu se našel v jejich vlastních řadách i hrdinný zastánce skutečné tolerance, vzájemné úcty i lásky p. ThDr. O. O Islámu zřejmě ne dost informovaná koordinátorka Misijního odboru Kostnické jednoty píše doslova v časopise „Život víry“ 3, že „Alláh není Bůh Bible, ale že je to hlavní démon Kaaby, tudíž Boží protihráč.“ Opět narážíme na hlubokou neinformovanost o Islámu a nesmírnou odvahu lidí vyjadřovat se o věcech, kterým absolutně nerozumějí.

My, muslimové však přesto přejeme „lidem Knihy“ k narození i našeho proroka Ježíše Nazaretského hojnost všech božích darů, zdraví, spokojené rodiny, vzájemné porozumění a bezpečí před bezprávím.

Půst

Proč se věřící modlí pětkrát denně, a drží půst každým rokem během měsíce Ramadánu (devátý měsíc lunárního roku)? Během tohoto období od úsvitu po západ slunce nesní ani zrnko jídla či nevy pijí ani kapku vody, bez ohledu na to, jak moc je jídlo lahodné a jak moc jsou hladní či žízniví. Co nás vede dobrovolně podstoupit tuto zkoušku? Je to víra v Boha a strach z Něj a ze Soudného dne. Po celou dobu půstu v sobě potlačujeme své pocity a touhy, a tím vyjadřujeme svrchovanost Božho zákona. Tato podřízenost a trpělivost během celého měsíce v půstu nám pomáhá vstěpovat naši víru.

Přísnost a disciplína v tomto období nám tváří v tvář realitám života napomáhá v podřízenosti se Boží vůli po celý rok a život.

Existuje však i další úhel pohledu na půst, mající nesmírný dopad na společnost, na všechny muslimy bez ohledu na jejich status. Toto přináší prominentní postavení nutně rovnoprávnosti lidí a vytváří v nich pocity lásky a bratrství. Během období Ramadánu je zlo potlačeno dobrem a celková atmosféra je proctěna úctou a neposkvrněností.

Tato disciplína na nás uvalená slouží k našemu dobru. Ti, kteří nesplní tuto zá-

kladní povinnost, nemohou být bezpečně spolehliví při vykonávání své služby. Ale nejhorší z nich jsou ti, kteří se nerozpakují jíst či pít v tomto období na veřejnosti. Jsou to lidé, kteří svým chováním ukazují, že je ani v nejmenším nezajímají Boží pokyny, Toho, v kterého věří jako v jejich Stvořitele a Vládce. A nejen to, ale také dokazují, že nejsou loajálními k muslimské komunitě - spíše to, že s nimi nemají nic společného. Je jasné, že co se týče jejich podřízenost zákonům s ohledem na důvěru v nich vloženou, můžeme od těchto hypokratů očekávat pouze to nejhorší.

Almužny - Zakát

Třetí z povinností je *zakát*. Každý muslim, jehož finanční situace je nad úrovní daného minima, musí zaplatit ročně 2,5 % ze svého výdělku* někomu, kdo si to zaslouží, novému muslimovi, cestujícímu nebo tomu, kdo je zadlužen.** To je minimum. Čím více zaplatí, tím větší ho čeká boží odměna.

To co nazýváme *zakát* není co Bůh potřebuje či přijme. Bůh je nad úrovní jakékoliv potřeby či touhy. On, ve svém laskavém milosrdenství, nám slibuje mnohonásobnou odměnu, pomůžeme-li svému bratru. Ale existuje jedna podmínka, abychom byli odměněni, a to následující: jestliže ve jménu Boha zaplatíme, neměli bychom očekávat nebo vyžadovat jakýkoliv pozemský zisk od příjemce ani usilovat o proslavení se jakožto lidumil.

Zakát je základem pro Islám, stejně jako ostatní formy *Ibadat*: *Salat* (modlitba) a *saum* (půst). Jejich hlavní důležitost spočívá ve faktu, že v nás pěstují kvality obětování a zbavuje nás sobeckosti. Islám je akceptuje pouze tehdy, pokud ti, jež své vydělané jmění hodlají ve jménu Božím darovat bez jakéhokoliv světského či osobního zisku. Lakomci zde nemají místo. Skutečný muslim by měl být připraven, pokud by nastal správný čas, obětovat všechny svůj majetek ve jménu Boha, neboť *zakát* tuto oběť vyžaduje.

Muslimská společnost získává ustanovení *zakátu* nesmírně mnoho. Je svatou povinností každého dobrého muslima pomoci svým níže postaveným či chudším bratrům. Neměl by utratit svůj majetek jen ke svému vlastnímu pohodlí a přepychu, ale musí myslet i na ty skutečně potřebné, na vdovy a sirotky, chudé i invalidy; ti kteří jsou schopní, ale potřebují prostředky k tomu, aby si mohli najít uži-

tečné povolání, a ti, jež mají schopnosti i brilantní výkony, ale ne peníze, které by jim pomohly uplatnit vědomosti a stát se tak užitečnými členy společnosti. Ten, jež neuznává právo těchto členů jeho vlastní komunity na jeho majetek, je krutý. Neexistuje větší krutosti, nežli plnit si svoji vlastní kapsu zatímco tisíce umírají hladem nebo strádají v agonii nezaměstnanosti. Islám je zapřísněným nepřítel takovéto sobeckosti, nenasytnosti a hrabivosti. Nevěřící postrádající pocity všeobecné lásky, vědí pouze jak schraňovat jmění a rozmnožovat jej půjčkami se ziskem. V tomto směru je Islám učení naprosto protikladným. Podle Islámu lidé vzájemně dělají o své majetky a pomáhají si postavit se na vlastní nohy tak, aby se stali produktivními členy společnosti.

Význam „zakah“ (dobročinnosti)

Původní doslovný význam slova „Zakah“ je čistota, ale také se vztahuje k termínu *Zakát*, který znamená požehnání, vzrůst a rozvoj. Takže se dá říci, že je to růst a vývoj v čistotě (neposkvrněnosti) díky placení *zakátu* (almužny). Co se týče pohledu z legislativního hlediska, *zakah* znamená poplatek určitého procenta jmění jedince potřebnému příjemci, jako výraz lásky, podřízenosti a vděčnosti Bohu.

Důležitost almužny jakožto třetího pilíře víry v Islám nejlépe dokládá fakt, že více než 80 veršů Koránu spojuje slova *zakah* a *salah* (druhý pilíř islámu). Korán je plný výzev pro ty, jež platí *zakah* a varuje ty, kteří odmítají zaplatit potřebným a zaslouhují potrestání Bohem nyní i později.

Islámský pohled na majetek

Principy Islámu jsou velmi jasné a ukazují, že všechno ve vesmíru náleží výhradně Bohu, jehož je Vládcem. Proto bezpodmínečně nikomu z nás nic nepatří, a všichni lidé jsou dlužníky Boha. Díky Boží benevolenci byl lidem dán majetek, ale toto jmění je pouze *testem*. Toto je nejlépe doloženo v Koránu, že Bůh, přestože je majitelem všeho, uvádí výraz „tvůj“ (lidský) majetek a „tvé“ jmění, jelikož přirozenosti lidí je pracovat a shromážďovat majetek jako výraz výsledků těžké snahy a zasloužené důstojnosti. Bůh tedy navádí lidi věnovat část jmění potřebným, a tím splácet *půjčku* Bohu. Není to myšleno doslovně, nicméně to znamená, že ať už *zakah* nebo jiná forma dobročinnosti je vykonána, bude velkoryse Bohem odměněna.

Čerpáno z knihy *Islamic Teaching Course* (Volume 1)

Z anglického originálu
(Towards understanding islam - ALMawdudi)
přeložila Jana Kadlecová

* *Zakát* neznamená pouze hotovost. Zahnuje také zlato, stříbro, zboží, hovězí dobytek a jiné cennosti. Výše *zakátu* těchto komodit jsou uvedeny ve specializované literatuře (Fiqh), a z důvodu ušetření místa uvádíme pouze sazby na hotovosti.

** Za zmínku jistě stojí poznamenat, že Prorok zakázal jeho vlastnímu příbuzenstvu pobírat *zakát*. Nicméně je povinností Hašmitů platit *zakát*, nemohou jej přijmout, přestože jsou chudí a potřebují jej. Pokud kdokoliv chce chudým Hašmitům pomoci, může jim dát dar. Ne však formou *zakátu*.

Do dnešního čísla HLASU jsou vloženy složenky na event. zaplacení zakátu. Prosíme ty, kteří přispějí, aby na zadní straně ve „Zprávě pro příjemce“ uvedli buď TISK nebo SOC. V poslední době totiž vzrůstá u nás počet sociálně potřebných. Jedná se jednak o utečence v různých shromáždovacích zařízeních, v nápravných zařízeních, ale o již propuštěné z těchto zařízení, o možnost doplatků na léky hygienické potřeby, přilepení na stravu apod.

Tato výzva se netýká nemuslimů!

51

Chalífah, fundamentalisté a „islámští“ teroristé s „islámskou“ bombou

První Světová válka, respektive její konec, postavil Turecko mezi státy, které prohrály tuto válku. Snaha sekularizovat tuto zemi muslimů zintenzivněla...

Vzít této muslimské zemi Islám se však dosud nepodařilo.

Podobné pokusy se dějí na Balkáně. Ti co děkují Evropě nechtějí v ní mít muslimský stát. A při tom mluví o náboženské svobodě. „Orchestrace“ boje proti muslimům dostává novou podobu.

Podle CAIR (7-11-97) zakladatel Christian Coalition Pat Robertson prohlásil 27-10-97, za „insanity“ (šílenství), když Američané přistupují k Islámu. Jak prý mohou následovat náboženství otrokářů. A to řekl v rámci „boje proti náboženské perzekuci“! Tento bojovník v knize The New World Order navrhoval,

aby muslimové nemohli zastávat státní úřady. V r. 1994 prohlásil, že muslimové jsou fatalisty a že tak se budou chovat k hladovějícímu dítěti. V r. 1995 prohlásil Islám za „křesťanskou heresi“. (Jak by i reagoval, kdyby některý žid prohlásil křesťanství za „židovskou heresi“?)

V Kanadě 18. vydání montrealské The Gazette otisklo leták Terry Moshera pod titulkem „Ve jménu Islámského terorismu“ s obrázkem psa s arabskou pokrývkou hlavy.

Walt Disney byl varován, aby přestal ukazovat arabské figury s popěvkou „zobrazujícími arabský svět zacházející brutálně s ženami.“

Část „Svobodného“ tisku zapracovala, jejich „bossové“ si mnou ruce.

V MWI. Journalu, 4/26, Srpen 1998

je článek Není úlevy pro slabé (Princ Chalid bin Sultan) - cituji: ... Některé státy ... nazývají pákistánskou bombu bombou Islámskou. Nevíme, jaký je vztah mezi Islámem a bombou nebo řízenou střelou s atomovou náloží. Proč nenazvali první bombu zkoušenou USA v Novém Mexíku v r. 1945 Křesťanskou bombou? Proč neoznačují 200 bomb Izraele bombami židovskými? Od kdy mají bomby náboženství, víru či dogma? Ano, Islám je náboženstvím míru, ne však kapitulace... Islám volá po míru, a chce po muslimech, aby byli silní, aby nebyli útočníky, ale odrazili útočníky...

Poučí se ti, co mluví o demokracii a lžou?

Dr. Yahya Omar Mälek, Austrálie

Biblické proroctvá o příchodě Muhammada (pokoj a požehnanie mu), Posla Islamu

Biblické proroctvá o příchodě Muhammada (pokoj a požehnanie mu) sú dôkazom pravdivosti Islamu pre ľudí, ktorí veria v Bibliu.

V Piatej knihe Mojžišovej, 18 : 18, Mojžiš (pokoj a požehnanie mu) hlásal, že Pán mu povedal:

„Spomedzi ich bratov vzbudím Proroka, ako si ty a vložím Svoje slová do jeho úst, i bude im hovoriť všetko, čo mu prikážem. Kto však neposlúchne Moje slová, ktoré vysloví v Mojjom mene, toho vezmem na zodpovednosť.“

18 : 18-19

Z týchto veršov vyvodzujeme, že Prorok poslaný Bohom je:

1. Spomedzi bratov národa Izraelitov, vzťahujúc sa na ich bratancov, národ Ismailitov. Ismail, syn Abraháma (pokoj a požehnanie im), je predkom Posla Muhammada (pokoj a požehnanie mu).

2. Posol ako Mojžiš. Ťažko boli nejakí dvaja poslovia tak veľmi podobní ako Mojžiš a Muhammad (pokoj a požehnanie im). Obom bol daný zákon a kód života. Obaja narazili na svojich nepriateľov a zvížazili záračnými spôsobmi. Obaja boli prijatí ako poslovia a štátnici. Obaja migrovali následkom sprisahania za-

vraždiť ich. Analógie medzi Mojžišom a Ježišom (pokoj a požehnanie im) v týchto uvedených podobnostiach nenájdeme a ani v ďalších rozhodujúcich podobnostiach. Tieto zahŕňajú prirodzené narodenie, rodinný život a smrť Mojžiša a Muhammada (pokoj a požehnanie im). Navyiac bol Ježiš považovaný svojimi prívržencami za Syna Boha a nie výhradne za Posla Boha, ako boli považovaní Mojžiš a Muhammad (pokoj a požehnanie im) a ako muslimovia veria, že aj Ježiš (pokoj a požehnanie mu) ním bol.

Takže toto proroctvo odkazuje na Posla Muhammada (pokoj a požehnanie mu) a nie na Ježiša (pokoj a požehnanie mu), pretože Muhammad je viac podobný Mojžišovi než Ježiš (pokoj a požehnanie im).

Taktiež sa zmienime o Evanjeliu podľa Jána (pokoj a požehnanie mu), kde židia čakali na naplnenie troch vzdialených proroctiev. Prvým bol príchod Krista. Druhým bol príchod Eliáša. Tretím bol príchod Proroka. Toto je očividné z troch otázok položených Jánovi Krstiteľovi (pokoj a požehnanie mu).

„A toto je svedectvo Jánovo, keď židia z Jeruzalema poslali k nemu kňazov a Levitov, aby sa ho spýtali: Kto si ty? Vyznal

sa a nezaprel, a vyznal sa: Ja nie som Kristus. I spýtali sa ho: Čo teda? Si Eliáš? Povedal: Nie som. Čo si Prorok? Odpovedal: Nie! Povedali mu teda. Tak kto si? Aby sme dali odpoveď, tým, ktorí nás poslali: Čo hovoríš sám o sebe?“

1 : 19-22

„Opýtali sa ho teda: A tak prečo krstíš, keď nie si Kristus, ani Eliáš, ani Prorok?“

1 : 25

Ak sa pozrieme do Biblie, ktorá má odkazy, nájdeme v nich, že slovo Prorok, ktoré sa objavuje v Evanjeliu podľa Jána (pokoj a požehnanie mu), 1 : 21, je odkázané na proroctvo Piatej knihy Mojžišovej, 18 : 15 a 18 : 18.

Z toho všetkého uzatvárame, že proroctvo v Piatej knihe Mojžišovej (pokoj a požehnanie mu) neodkazuje na Ježiša (pokoj a požehnanie mu), ale na Muhammada (pokoj a požehnanie mu).

Všimnime si, že Boh povedal vo verši proroctva v Piatej

knihy Mojžišovej, 18 : 19, tieto slová:

„Kto však neposlúchne Moje slová, ktoré vysloví v Mojom mene, toho vezmem na zodpovednosť.“

18 : 19

To znamená, že ktokolvek, kto verí v Bibliu, musí veriť tomu, čo tento Prorok povie. A týmto Prorokom je Posol Muhammad (pokoj a požehnanie mu).

Spracované podľa:

I. A. Ibrahim, Briefguide to understanding islam with colourful illustrations, kapitola 1., Some evidence for the truth of islam

Biblia, Písmo Sväté Starej a Novej Zmluvy, vydal Transciscus, Liptovský Mikuláš 1978, preklad pripravila redakčná komisia Slovenskej evanjelickej cirkvi, a.v.

MUDr. Reinmanová Sylvia

Ša^cbán

V minulém roce vydalo Islámské centrum ve Vídni ve svém časopise Poselství mešity několik hadíthů, které se týkají měsíce ša^cbánu. Tento měsíc je osmým měsícem islámského lunárního kalendáře, předchází ramadánu a někteří muslimové v něm drží půst podobný půstu v ramadánu. Jelikož tyto hadíthy byly vydány v jazyce arabském s následujícím překladem do jazyka tureckého, snažili jsme se je pro vás podle svých nejlepších jazykových dovedností také přeložit do češtiny.

Motivace k ša^cbánovému půstu, a co přišlo v půstech Proroka (NMBŽ) a laskavost noci jeho poloviny

1. Usáma Bin Zejd (NJSBS nechť je s ním Bůh spokojen) řekl:

Řekl jsem: „Posle Boží, neviděl jsem tě postít se v žádném měsíci tak jako v ša^cbánu?“ Řekl: „Tento měsíc lidé opomíjejí mezi radžabem a ramadánem, a on je měsícem, v němž stoupají skutky k Pánu světu, a byl bych rád, kdyby moje skutky stoupaly výše, a tak držím půst.“ Vyprávěl ho Annasái.

2. A vyprávěl podle Anase Bin Málíka (NJSBS) a řekl: „Posel Boží (NMBŽ) se postíval a nesnídal tak, že jsme řekli, že Posel Boží (NMBŽ) nemá v úmyslu letos jít, pak jedl a nepostil se tak, že jsme řekli, že letos nemá v úmyslu držet půst. A byl mu nejmilejší půst držený v ša^cbánu.“ Vyprávěl Ahmed Attabaráni.

3. A vyprávěl Attarmizi, že Anas (NJSBS) řekl: „Ptali se Proroka (NMBŽ), který půst je v pořadí po ramadánu nejlepší? Řekl, ša^cbánu k povznesení ramadánu. A pak jakáže almužna je nejlepší? Řekl: Almužna v ramadánu.“ Attarmizi tento hadíth řadí jako podivný.

4. A podle Aišy (NJSBS) se Prorok Boží (NMBŽ) postil celý ša^cbánu. Řekla: „Pro roku Boží, máš nejraděj z měsíců, ve kte-

řích by ses postil, ša^cbánu?“ Řekl: „Vždyť Bůh v ní píše pro každou mrtvou duši tohoto roku její osudnou chvíli. A byl bych rád, když dostanu osudnou chvíli při držení půstu.“ Tento hadíth vyprávěl Abú Jacla, je podivný a věru dobrý.

5. A podle ní (NJSBS) řekla: „Posel Boží se postil tak, že jsme řekli, už nebude jít, a jedl tak, že jsme řekli, už nebude držet půst. A neviděla jsem Posla Božího (NMBŽ) završit žádné měsíční půsty až na měsíc ramadán, a neviděla jsem ho v žádném měsíci více se postít než v ša^cbánu.“ Vyprávěl ho Albucháři a Muslim Abú Dáwid. A vyprávěl ho Annasái a Attirmizi a další. A řekla: „Neviděla jsem Proroka (NMBŽ) postít se v žádném měsíci více nežli v ša^cbánu, postil se až na výjimky, ba postil se celý měsíc.“

6. A vyprávěl Abú Dáwid, že řekla: „Poslu Božímu (NMBŽ) byl nejmilejší z měsíců pro půst právě ša^cbánu, pak k němu připojil ramadán.“

7. A vyprávěl Annisái, že řekla: „Nedržel Posel Boží (NMBŽ) půst v žádném měsíci více než v ša^cbánu, postil se ho celý nebo jeho většinu.“

8. A ve vyprávění Albuchářiho a Muslima

je, že řekla: „Prorok Boží (NMBŽ) se v žádném měsíci nepostil více než v ša^cbánu, a dokonce se postil ša^cbánu celý a říkával: vezměte si tu činnost, kterou snesete, vždyť Bůh nepřidává povinnosti, dokud vy nepřidáte. A Prorok (NMBŽ) miloval tu modlitbu, která přetrvávala, i když byla malá. A pokud dodržoval nějakou modlitbu, tak ji dodržoval pokaždé.“

9. Moáz Bin Džabal (NJSBS) řekl, že Prorok (NMBŽ) řekl: „Bůh se ohlíží na všechna Svá stvoření během noci poloviny ša^cbánu pro odpuštění množství. Jeho stvoření kromě modloslužebníků a odvrácených od víry.“ Vyprávěl Attabaráni a Ibn Habban v jeho Sahihu.

10. A vyprávěl Albejhegi z hadíthu Aišy (NJSBS), že Posel Boží (NMBŽ) řekl: „Přišel za mnou Džibraíl (Gabriel), mír s ním, a řekl: Toto je noc poloviny ša^cbánu a Bůh v ní odpouští a ochraňuje od ohně tolik lidí, ale Bůh v ní nehledí na modloslužebníka ani na od víry odvráceného ani na toho, kdo se povyšuje nad druhé a je namyšlený, ani na toho, kdo nectí své rodiče a ani na požívače alkoholu.“ Pak tento hadíth označil za dlouhý a jeho správnost nastává při emigraci (útěku

do Medíny), dá-li Bůh Vládnoucí.

11. A vyprávěl Imám Ahmed podle Abdulláha Bin Omara (NJSBS), že Posel Boží (NMBŽ) řekl: „Bůh se ohlíží na své stvoření v noci poloviny ša'cbanu a odpouští Svým služebníkům kromě dvou: odvrácenému a vrahovi.“

12. A vyprávěl podle Alího (NJSBS) o Prorokovi (NMBŽ), že řekl:

„Jestliže nastane noc poloviny ša'cbanu, zůstaňte v ní bdělí a postěte se její den, a vždyť Požehnaný a Povyšovaný Bůh v ní při západu Slunce sestoupí do nejbližšího (světského) nebo a říká: Není tu omlouvajícího se, abych mu neodpustil? Není tu o hojnost prosícího, abych mu neuštedřil? Není tu trpícího nemocí, abych ho neuzdravil? A není tu ten a ten?“

A není tu...? Až do rozbřesku.“ Vyprávěl ho Ibn Mádžah.

Maíl Alhezám, jemenský muslim studující v České republice, se svými českými mluvčími přáteli

Obraz ženy v Koránu

„Lidé, bojte se Pána svého, jenž stvořil vás z bytosti jediné a stvořil z ní manželku její a rozmnožil je oba v množství velké mužů i žen. A bojte se Boha, v Jehož jménu se vzájemně prosíte, a dbejte na pravidla o pokrevních svazcích, neboť Bůh zajisté nad vámi je pozorovatelem.“

K 4:1

Postavení ženy ve všech společensko-náboženských systémech se stalo nejdiskutovanějším tématem, neboť právě žena utváří základní jednotku společnosti. Je matkou a především učitelkou budoucích generací. Tyto dvě k sobě neodmyslitelně patřící role by jí měly přinášet respekt a nejvyšší ocenění. Bohužel moderní doba sebou přinesla mnoho negativních jevů a pozměnila žebříček hodnot člověka. Zatímco emancipace a rovnost v západním pojetí přinesla ženě jen relativní svobodu, protože ji zbavila úcty a respektu jako k ženě takové, tak chudoba a nestabilita Východu uvrhla ženu do bludného kruhu tradic a předsudků a dala jí nálepkou méněcenné bytosti. A tak se představa ženy jako plnohodnotného a rozumem obdařeného tvora rozešla s běžnou životní praxí téměř na celém světě. A protože člověk je bytost nedokonalá a omylná, která často schází ze správné cesty, stal se k naší litosti i Islám obětí národních tradic, předsudků a nepravd. Je proto potřeba tyto Islámu cizí prvky odlišit od skutečného a opravdového Islámu, kterým dovršil Bůh naše náboženství. Neboť je to právě Islám, který přinesl ženě před mnoha staletími práva a výsady a současně vyzdvihl její roli ve společnosti a poskytl jí ochranu před zlovůli muže. Nejjasnějším důkazem toho je svatý Korán.

Nejprve si připomeňme, že Islám uznal ženu za nezávislou osobnost a narozdíl od Křesťanství ji neoznačil jako svůdkyni k prvotnímu hříchu a jeho nositelku. Korán nám zřetelně ukazuje, že Eva zhrěšila společně s Adamem a bylo jim Bohem odpustěno.

„Avšak satan jim dal zhrěšit a způsobil vyhnání jejich z místa, kde žili. I pravili jsme: „Odejděte! Jeden druhému budete

nepřáteli; země bude místem pobytu vašeho a užívání dočasného!“

K 2:34

„Adam přijal pak od Pána svého slova a On mu odpustil, vždyť On odpouštějící je i slitovný.“

K 2:35

Dalším neméně důležitým faktem je, že Korán vždy oslovuje muže i ženu společně a považuje je oba za plnohodnotné bytosti, které jsou si před Bohem a ve vztahu k němu rovni. Je to jasný důkaz, že jejich rozumové schopnosti si jsou rovnocenné, a že oba mají stejný díl odpovědnosti.

„Věřící muži a věřící ženy jsou si vzájemně přáteli a příkazují vhodné a zakazují zavržením hodné, dodržují modlitbu, dávají almužnu a jsou poslušni vůči Bohu a Jeho poslu. Nad těmi se Bůh věru slituje, neboť Bůh mocný je i moudrý.“

K 9:72

„A ten, kdo koná dobré a je věřící - ať je to muž, či žena ten vejde do ráje a nebude ošizen ani o slupku pecky datlové.“

K 4:123

Vyskytují-li se námitky, že některé verše Koránu hovoří o podřízenosti či závislosti ženy na muži, musíme zdůraznit, že v těchto případech nejde o méněcennost nebo nerovnoprávnost ženy, ale pouze o zdůraznění odlišnosti obou pohlaví. Jsou to především fyzické rozdíly, na základě kterých rozdělil Islám vzájemné povinnosti a práva uvnitř rodiny i celé společnosti.

„Muži zaujímají postavení nad ženami proto, že Bůh dal přednost jednomu z vás před druhými, a proto, že muži dávají z majetku svých (ženám)...“

K 4:38

Nejpodstatnějším rozdílem mezi mužem a ženou je tedy fyzická síla, která však nedává muži právo neomezené moci nad ženou, ba právě naopak. Zavazuje muže k větší zodpovědnosti a povinností nejen vůči ženě, ale i celé své rodině. Neboť muž odpovídá za ochranu a zajištění veškerých potřeb rodiny, a nikoliv žena.

Islám vymezil zcela zřetelné vztahy a pravidla chování mezi mužem a ženou nejen v rodině, ale i mimo ni. Zásady morálky, slušného i čestného chování a zdrženlivosti musí platit pro obě pohlaví stejně, neboť jen v takovém případě bude mít žena zaručen respekt a bezpečnost.

„Řekni věřícím, aby cudně klopiли zrak a střežili svá pohlaví - to je pro ně čistší, vždyť Bůh dobře je zpraven o všem, co konají.“

K 24:30

Korán tak poskytuje ženě dostatečnou ochranu před obtěžováním a neslušným chováním ze strany mužů, které se musí ženy na Západě domáhat často i soudní cestou. Neexistuje proto důvod, proč by muslimská žena nemohla chodit do zaměstnání nebo se zapojovat do společenského života stejně tak jako se zapojovaly první muslimky včetně první Prorokovy manželky Chadidži. Islám ženu nepřipravil ani o právo na vzdělání, neboť jak řekl sám Prorok Muhamad - vzdělávat se je povinností každého muslima či muslimky.

Pro ženu je ale přirozené dávat přednost péči o rodinu a výchově dětí před budováním své kariéry. Proto Korán věnuje nejvíce pozornosti otázkám statutu ženy v rodině. Islám považuje manželský svazek za nedílnou součást víry. Uzavření manželství je bohabojným činem, neboť Islám existenci celibátu odmítá. Manželství je pro dospělého muslima nejpřirozenější stav, který ochraňuje muže i ženu před hříchem. Ženě navíc poskytuje pocit jistoty a bezpečí.

„A patří k Jeho znamením, že vám z vás samých manželky stvořil, abyste u nich klid našli. A vložil mezi vás lásku a dobro - a věru jsou v tom znamení pro lidi přemýšlivé.“

K 30:21

Samotné uzavření manželství, nikoliv však bez souhlasu ženy, doprovází sepsání svatební smlouvy za účasti dvou svědků a zástupce nevěsty. Tato svatební smlouva musí obsahovat obvinění (mahr), nebo-li částku, kterou muž vyplatí ženě

při svatbě a soušasně částku (mahr mu achchar), kterou by muž vyplatil ženě v případě rozvodu.

„A dávejte ženám obvinění jako dar; jestliže vám z laskavosti dají něco z toho, tedy toho užijte ve zdraví a spokojenosti.“

K 4:3/4

„Vy, kteří věříte! Není vám dovoleno získávat ženy jako dědictví proti jejich vůli; neutiskujte je jen proto, abyste si mohli odnést část toho, co jste jim dříve darovali, leda, že by se dopustily zjevné hanebnosti. A zacházejte s nimi podle zvyklosti uznaných!“

K 4:23

Islám tak vytvořil ženě ochranu před mužskou rozmarností a nestaly bilitou. Žena by se neměla v žádném případě stát terčem manželovy agresivity či nezájmu.

„Jestliže se žena obává od manžela svého hrubosti či lhostejnosti, není pro ně oba hříchem, dospějí-li mezi sebou ke vzájemné dohodě, neboť dohoda je to nejlepší.“

K 24:123

Islám považuje manželství za závazný svazek, který by měl být trvalý, ale neznámená to, že by byl nezrušitelný. Islám totiž narozdíl od Křesťanství instituci rozvodu uznává, avšak považuje ho za zavržených čin (makrúh). V mnoha verších Koránu najdeme pokyny týkající se právě rozvodu. Je to pochopitelné, neboť rozvodová řízení se často stávají bitevním polem. Korán na mnoha místech nabádá věřící, aby manželský svazek, pokud je nutné, byl ukončen laskavým a čestným způsobem, spravedlivě a klidně.

„Těm, kteří přísahají, že rozvedou se se svými ženami, těm určená je lhůta čekací čtyř měsíců. Jestliže však odvolají přísahu svou, vždyť Bůh je odpouštějící, slitovný.“

K 2:226

„Jestliže se však rozhodnou pro rozvod, vždyť Bůh je věru slyšící, vševědoucí.“

K 2:227

„Ubytujte ženy své po rozvodu tam, kde sami bydlíte, podle možnosti svých. Nečítejte jim žádnou újmu s úmyslem je utiskovat. Jsou-li těhotné, přispívejte jim, pokud neporodí! A jestliže kojí pro vás děti vaše, dávejte jim jejich odměnu a dohodněte se vzájemně podle zvyklosti uznané, ...“

K 65:6

Lidé neznalí Islámu ho obviňují z toho, že dává přednost a více práv mužů, ale soušasně si neuvědomují kolik zodpovědnosti a povinnosti mužů ukládá. A řekněme si upřímně, že díky západnímu pojetí emancipace mužů velkou část svých povinností přenechali ženám. Stejně tak je kritizována a víceméně i přeceňována význam existence mnohoženství v Islámu.

Je pravda, že Korán polygamií respektive sňatek s maximálně s čtyřmi ženami za určitých okolností povoluje, ale na druhé straně nabádá k monogamii.

„Bojíte-li se, že nebudete spravedliví k sirotkům. Berte si za manželky ženy takové, které jsou vám příjemné, dvě, tři a čtyři; avšak bojíte-li se, že nebudete spravedliví, tedy si vezměte jen jednu nebo ty, jimiž vládnete pravice vaše. A tak se nejlépe vyhnete odchýlení.“

K 4:3

„Nikdy vám nebude možno, abyste byli spravedliví mezi ženami, i kdybyste si to přáli. Neprojevujte však jedné z nich úplnou náklonnost a nenechávejte jinou jakoby visící ve vzduchu! Dosáhnete-li dohody a budete-li bohabojní - vždyť Bůh je věru odpouštějící, slitovný.“

K 4:128

Zamyslíme-li se nad předchozími řádky, je bezpochyby morálnější a také pro ženu výhodnější být další manželkou, která má svá práva, a ne pouhou milenkou, které se lze kdykoliv zbavit. Navíc v zapadáních poměrech manželka stejně o existenci milenky svého muže často ví, ale v zájmu zachování rodiny ji toleruje. Je to nejen nemorální a nespravedlivé, ale pro ženu i ponižující a urážející její nejhlubší city. Proto Korán v zájmu ženy

uložil muži rovný díl zodpovědnosti a povinnosti jak k první, tak i k dalším manželkám.

Podobné kritice ze strany laiků je také vystaveno dědické právo. Pokud si ale připomeneme následující fakt, že finančně zabezpečit rodinu je povinností muže, a nikoliv ženy, neboť ta má naopak vždy záruku, že se o ni postará buď otec, bratr, manžel či syn, pak musíme pochopit i rozdílné nároky na podíl z dědictví, které Korán podrobně upravuje.

„Mužům náleží podíl z toho, co zůstavili rodiče a blízcí příbuzní a ženám náleží podíl z toho, co zůstavili rodiče a blízcí příbuzní ať již je toho málo, nebo mnoho - jako podíl určený.“

K 4:8

V Koránu bychom určitě našli mnoho dalších veršů, které by pochybovačným lidem dokázaly, že Islám nejen uznal ženu za nezávislou lidskou bytost obdařenou rozumem, ale přinesl jí rovnoprávnost v osobních i společenských záležitostech, v přístupu ke vzdělání a v získávání odměny za své činy. Zaručil jí právo svobodně vyjádřit svůj názor, podnikat, vydělávat, vlastnit majetek a účastnit se veřejného života, jak se tomu dělo za prvních muslimů.

„A Pán jejich je vyslyšel: Nedopustím věru, aby se ztratil skutek jediný, který kdokoliv z vás učiní, ať je to muž či žena, vždyť jeden k druhému patříte.“

K 3:195

Navíc ke všem těmto právům musíme připojit respekt a úctu jaké se muslimská žena jako matka těší. Sám Prorok Muhammad prohlásil, že ráj spočívá pod nohama matky. Samozřejmě, že Islám nedal ženě jen práva a jistoty, a bylo by nespravedlivé, kdyby tomu tak bylo. I ona nese svůj díl zodpovědnosti a Bůh spravedlivě rozložil povinnosti mezi muže a ženu.

Jana Al Oukla, Vídeň

Ahmad Abou-saleh Al-hamdani, Dr. Nidal Saleh

Bratr Ahmad Al-hamdani napsal dopis v arabštině bratru Šilhavému. Vyjadřuje v něm svůj názor na postavení žen v Islámu a prosil o jeho vydání v Hlase. Profesor Šilhavý poslal dopis některým našim bratrům, aby dopis přeložili do češtiny. Dopis bohužel byl vrácen pod záminkou, že obsahuje protiislámské myšlenky, které neměly být vydány v Hlase. Takové a podobné myšlenky prý mohou poškodit obraz Islámu před zdejším veřej-

ností a brát informace uveřejněné v muslimském časopise jaká zaručené správné a korespondující s všeobecně uznávanými názory.

V tom je právě zakopaný pes, že někteří lidé si myslí, že jejich názor je jedině správný a jedině ten reprezentuje Islám a nikdo nemá právo vyslovit opačný názor, jinak bude oznamován jako kacíf a bezbožný. Už je tomu dávno, co jeden islámský názorový proud se pokusil opa-

novat islámské myšlení a ztotožňuje svůj pohled, názor a interpretaci islámského textu s pravým a jedině správným Islámem. Považuje svoje názory za jedině správné, ale představuje sebe jako Božího zástupce a dává svému názoru Božskou svatost a nedotknutelnost. Chová se jako pštros a myslí si, že když on nevidí svět, tak ani svět nevidí jeho.

Každý člověk a každý muslim má právo na svůj názor, bez toho, aby byl

označován různými nálepkami. To není na škodu Islámu, jak někteří muslimové myslí, naopak, svoboda myšlení podpoří rozvoj myšlení a obohatí Islám. Pán Bůh povýšil člověka nad všechny tvory tím, že mu daroval mysl a rozum a svobodu používat a rozvíjet tento dar. Tímto neobyčejným Božským darem povýšil člověka nad anděly, když jim přikázal, aby před Adamem klekli. Víra se nedá násilně vnutit člověku, taková násilně vnučená víra není pravá. Potlačení názorů má za následek jediné brzdění rozvoje islámského myšlení a zastavení pokroku.

Musíme dokázat světu, že se nemáme čeho obávat, že jsme tolerantní a jsme schopni vnímat a akceptovat druhé názory. Nikdo nemá Božský mandát na pravdu ani na pravdu monopol. Jedině Bůh má absolutní pravdu a všechno, co bylo napsáno po smrti proroka Muham, máda (NMBŽ) je lidská interpretace textu a lidský názor, který může být správný, ale může být i chybný.

A teď se můžeme podívat na hlavní myšlenky Hamdáního dopisu, které si dovoluji krátiť, abychom se dověděli, co hrozného napsal, aby si zasloužil cenzuru:

1. Mnoho z toho, co bylo napsáno o ženách, bylo převzato z interpretace a názorů některých lidí v určité historické době a nemusí vyhovět podmínkám naší doby. Dále píše, že některé myšlenky a zákony byly vyvozeny z výroků - hadisů - neprávem připisovaných našemu Prorokovi (NMBŽ).

2. Zákony, které se týkají života lidí se musí měnit s dobou a se změnou historických podmínek. Cílem náboženství je blaho lidu a zákony musí být ve prospěch lidu. Na podporu svého názoru Hamdání dává jako příklad druhého chalfu Omara bín Al-chattaba, který změnil muslimské zákony tak, aby vyhovely novým podmínkám, a to jen několik let po smrti našeho Proroka (NMBŽ). Proto, když Islám rozdělil dědictví tak, že mužovi dával dvojnásobek toho, co ženě, vycházel z sociálních podmínek této doby. V této době byl muž živitelem rodiny a žena se starala o domácnost. Ale v naší době žena pracuje a je v mnohých případech stejně produktivní jako muž. Islámská žena dneška v mnohých islámských státech obsazuje nejvyšší státní posty jako např. členky parlamentu, ministerská křesla a dokonce vede vládu.

3. Korán ukládá mužům a ženám stejné a na stejné úrovni a ženu uznává jako plnohodnotného a rovnoprávného partnera muže a žádá od mužů, aby si žen vážili a respektovali je. Muslimové, kteří žádají, aby žena nepracovala a zůstala doma a z domu nevyšla, protože je pro muže pokušením, jsou nevzdělaní a neznají Islám.

4. Nikdo to nemá přičítat Islámu a vinit Islám z takových názorů, protože to jsou názory některých lidí, kteří buď neznají Islám a nebo vycházejí z chybné interpretace textu. Zároveň nemáme vyčítat Islámu chování některých muslimů.

To jsou hlavní myšlenky Hamdáního dopisu a ať mi bratr Hamdání promine, že jsem nepřeložil celý obsah jeho dopisu. Snažil jsem se hlavně přeložit myšlenky jeho dopisu a to hlavně ty myšlenky, které vyvolaly nevěli našich bratrů. Podle mého skromného názoru jsem nenašel v Hamdáního dopise nic protiislámského, naopak, vidím, že jeho myšlenky jsou v souladu s Islámem.

Verše Koránu se našemu Prorokovi (NMBŽ) nezjevily najednou, ale postupně v průběhu 24 let. Většina veršů byla Prorokovi (NMBŽ) zjevena jako reakce a odpověď na určitou situaci nebo událost anebo přímá od odpověď na otázky prorokových spolupracovníků. Proto je nesmírně důležité pro pochopení významu a smyslu těchto veršů, abychom poznali podrobnosti a podstatu otázek a historických dějů, na které verše odpovídaly a reagovaly. Je to známá islámská věda zvaná - asbab alnuzul - což znamená důvody zjevení. Samotný fakt, že verše Koránu nebyly zjeveny najednou, ale postupně, svědčí o přímém vztahu veršů jejich nařízení k historickým; politickým a sociálním podmínkám; na které verš a nebo verše odpovídaly. Bůh tím dal jasné najevo, že zákony, které se týkají lidského života a jeho uspořádání se mění s dobou a změnou historických, sociálních a politických podmínek. **Nezměnitelných jsou absolutní božské pravdy a základy víry, jako je jedinstvo Boha a jeho všemohoucnost, víra v jeho proroky, anděle, v soudný den a všechno, co se týká víry a náboženských obřadů.** Sám náš Prorok (NMBŽ) povídal: Naučte se ode mne všemu, co se týká náboženství, ale vy lépe víte o věcech, týkajících se vašeho života.

V Koránu najdeme hodně příkladů, jak zákony a nařízení se postupně měnily podle nových podmínek. Jako příklad uvedeme zákaz alkoholu, směr modlení, otázky dědictví, vztah k bezbožníkům a židům, otázky války a míru a jiné.

Před Islámem neměla žena žádná práva a neměla právo na dědictví, protože v této době žili Arabové v kmenech a lojalita patřila kmenu. Na upevnění kmenových bloků členové jednoho kmene se žení se ženami jiných kmenů. Kdyby byla žena dědička, vzala by majetek s sebou do manželova kmene, což nebylo přípustné. Když vezmeme v úvahu fakt, že v této době vládlo neomezené mnoho-manželství, můžeme si představit rozsah ekonomických následků.

Tento a jiné podobné ekonomické a sociální faktory jako je fakt, že muž byl

jediným živitelem rodiny, měly za následek, že ženy v předislámské době neměly právo na dědictví. Podobný stav bychom mohli najít ve společnostech, které zažily podobné podmínky. V některých státech Evropy např., ještě poměrně nedávno dědil jenom nejstarší syn, aby se zachoval majetek rodu. Islám přežil do těchto podmínek a zřejmě nebylo možné v těchto podmínkách dávat ženám stejný podíl dědictví, jako mužům. Ani střední řešení, které vybral Islám a to dva ku jedné nebylo tenkrát mužům po chuti a dodnes mnoho mužů pokouší se pod různými záminkami ženy vydědit.

Dnes v mnohých islámských státech postavení žen se změnilo a žena společně s mužem živí rodinu a není vůbec proti Islámu, aby dědila rovným dílem s mužem, což některé islámské státy nařizovaly částečně, jako např. Sýrie, nebo kompletně, jako Tunís.

Každý muslim věří, že Korán obsahuje boží slova, která byla prorokovi Muhamadovi (NMBŽ) zjevena andělem Gabrielem. Protože prorok Muhammad (NMBŽ) byl Arab a první a hlavní příjemci odkazu byli Arabové, Bůh tedy rozhodl, že text Koránu bude v arabštině, jinak by to nepochopili. Tak v podstatě je Korán jazykový text v arabštině. Je nesmírně ušlechtilý literární jazykový text, plný krásných metaforických výrazů. Moderní vědy Vás učí, že čtení - vysvětlení a interpretace - podobných textů nikdy není nestranné. To znamená, že každý čtenář dává část svého Já - ideologie, kultura, společné a politické zájmy, původ atd. - ve své čtení. Proto bylo různé čtení stejného textu různými čtenáři v různých dobách, což mělo za následek vznik různých směrů a různých škol v Islámu se zachováním jednoty ve věcech základních. Všichni muslimové bez rozdílu věří v Boha jediného, všemohoucího a jeho proroky a anděly a v soudný den, všichni se modlí stejně a stejným směrem a všichni věří v základní pilíře Islámu. To nebylo na škodu Islámu; naopak takový dialog islámskou kulturu, dokud se do toho nemíchala politika a politické zájmy.

Když Prorok (NMBŽ) ještě žil, Prorokovi pomocníci, kteří byli blízko něho věděli proč a pro jaký důvod ten který verš mu byl zjeven. Když něčemu nerozuměli šli za Prorokem (NMBŽ) a on jim odpovídal a vysvětlil. Po jeho smrti a hlavně po smrti mnoha Prorokovi (NMBŽ) blízkých pomocníků, muslimové byli postaveni před mnoho problémů a hledali na ně odpověď. Hledali nejprve v Koránu a začali vysvětlovat a vykládat verše Koránu podle svých vědomostí a podle svého svědomí. Na posílení a podporu svých názorů začal každý názorový proud používat citáty a výroky, které v mnoha případech neprávem byly připisovány Proroku Mu-

hammadovi (NMBŽ). V protikladu s Koránem tyto citáty a výroky nebyly napsány a zaregistrovány, ale po dobu více než sto let ústně kolovaly mezi muslimy a tak, za celou tu dobu, se rozšířilo mezi muslimy statisíce citátů, která byly právem i neprávem připisovány Prorokovi (NMBŽ). Přes velkou snahu a úsilí, které vynaložili muslimští vědci a badatelé na očištění Prorokových (NMBŽ) citátů a výroků a přes tvrzení islámské rétoriky, že se jim podařilo úplně a kompletně zachovat pravé Prorokovy (NMBŽ) citáty v uzavřených knihách zv. alsihah, což znamená pravé, moderní muslimští badatelé dokázali opak. Dokázali, že mnoho takových citátů zvaných pravdivé nemohly v žádném případě vycházet z úst našeho Proroka (NMBŽ) a jsou neprávem připisovány našemu Prorokovi (NMBŽ). Není divu, když bereme v úvahu, že tyto citáty byly napsány a registrovány více než 150 let po smrti Proroka (NMBŽ)

a lidská paměť ať jakkoliv schopná, není v žádném případě neomylná. Svatost a neomylnost obsahu těchto knih se ukázaly nepodstatné. Neakceptovat a zpochybnit nějaký citát a nebo výrok neznamena v žádném případě neakceptovat nebo zpochybnit Prorokova (NMBŽ) slova, ale znamená neakceptovat a zpochybnit připisování tohoto konkrétního výroku našemu Prorokovi (NMBŽ). Proto, když bratr Hamdani napsal, že některé patriarchální a proti ženám naladěné nařízení a tvrzení se opírala, kromě jiného, i o citáty neprávem připisované našemu Prorokovi (NMBŽ), měl pravdu. Prorokova (NMBŽ) historie a jeho životopis jasně dokázaly, že Prorok Muhammad (NMBŽ) vždy byl k ženám vlídný a něžný, respektoval je a nesmírně si jich vážil a proto takové citáty, které považují ženu za druhořadou, neschopnou a slabomyslnou nemohly v žádném případě vycházet z úst našeho Proroka (NMBŽ) a odpovídají obsahu Koránu.

Jsem přesvědčen, že moje úvahy a myšlenky se nebudou líbit mnohým našim bratrům. Zažil jsem to a byl některými našimi bratry nálepkován různými nálepkami, ale věřte mi, že nejsem horší muslim než oni, ale máme rozdílné názory na směr jízdy. Já patřím k těm, kteří chtějí jít kupředu a oni zase k těm, co nás tahají dozadu. Já patřím k těm, co věří, že Islám přišel osvobodit člověka od každého druhu lidského nátlaku a otroctví a bez nátlaku rozvíjet svobodně myšlení. Oni věří v uzavřeném prostoru v kopírování a dogma. Já patřím k těm, kteří věří, že každý má svaté právo na vyjádření svého názoru a nikdo mu v tom nemá bránit, protože je to zasahování do božního daru, kterým byl člověk povýšen nad ostatní tvory. Oni věří, že jedině jejich názor je správný a nikdo nemá právo na názor jiný. Já bráním jejich právo na jejich názor a oni mi brání toto právo vykonat.

Předurčení nebo svobodná vůle?

Mnozí se ptají: „Je osud člověka předurčen nebo je jeho vůle svobodná?“ Odpovíš-li předurčen, řeknou ti: „Tak proč tedy Korán a Soudný den?“ Řekneš-li, že je jeho vůle svobodná, odpoví ti: „Tak proč říkáte dá-li Bůh? A proč si nemůžeme vybrat mezi životem a smrtí? Proč si nemůžeme vybrat mezi štěstím a utrpením?“

Tuto otázku zformulovali někteří filozofové. Při tom netušili, že tím vytvořili rébus nebo směšnou „hádku“, o které lidé povedou nekonečný spor, aniž by dospěli k nějakému výsledku. Protože tato otázka je pouze v myslích těch, kteří si ji vymysleli. Je to past, do které padají ti, kteří se dali svěst filozofií. Tato otázka má mnoho tváří a každý si ji vykládá po svém. Někteří pak popírají Den zmrtvýchvstání a Soudný den, někteří kvůli ní nevěří v existenci Boha, polevují a zanechávají práce a spoléhají na to, co si z toho odvodili.

Je třeba, abychom studovali přirozenost a naše náboženství, abychom dokázali zaujmout stanovisko k této teorii, nechť nás Bůh vede správnou cestou, osvětlí nám ji a usměrní naše kroky.

Nesmíme tuto teorii zkreslovat, abychom neviděli špatně, protože pak uvidíme pouze jednu stránku přirozenosti a neuvídíme tu druhou. Existuje mnoho případů, kdy si v žádném případě nemůžeme vybrat, a na druhé straně je mnoho situací, kdy jednáme podle svého přání tak, jak si zvolíme.

Nikdy si nikdo nevybíral mezi Zemí a ostatními planetami, která z nich je lepší pro život. Nikdo si nevybíral být člověkem

nebo zvířetem, džinem nebo andělem. Ani si nikdo nevybral místo, kde se narodí, nebo čas, ve kterém bude žít. A nevybere si ani čas Soudného dne, ani jaký tento Den bude. Nikdo si nevybral své narození, svůj život, jeho délku a smrt. Nikoho se nikdo neptal, jak má tohle všechno být, kde, a kdy. Nikdo si nevybral svou tvář, ani tělo, svou výšku, či šifku. Nikdo si nevybral, jestli bude mít oči vpředu nebo vzadu na hlavě, jaké bude mít nohy a jak se budou pohybovat, ani jaké bude mít ruce a k čemu budou sloužit. Toto všechno je přirozenost taková, jakou ji stvořil Bůh a my ji nemůžeme změnit, ani jí odporovat, vyhnout se jí nebo jí uniknout.

Boží zákony jsou něco docela jiného. Vymezují možnosti našeho výběru, ale my musíme tyto Boží zákony studovat, abychom jim přizpůsobili své volby. Víme, že jsme stále přitahováni k zemi a nemůžeme se procházet ve vzduchu, protože by nás to přivedlo do záhuby pádem na zem. Musíme přizpůsobit své volby podle toho, co se hodí pro noc a co pro den, stín a slunce, zimu a léto, rovnoběžky a poledníky, mezi kterými žijeme, podle toho, jak daleko od Země ve vesmíru jsme, podle vysoké, či nízké teploty.

Nepoznatelné působí na náš výběr a my si nemůžeme vybrat něco, co neznáme, čeho se nemůžeme dotknout, co nemůžeme vnímat. Kde jsou hranice neznáma? Co nejsme schopni vnímat našimi přirozenými smysly nebo s pomocí vynálezů, které smyslům pomáhají, to vše je pro nás neznámé. Budeš-li sedět v jedné místnosti, nemůžeš vědět,

co se děje v sousední, pokud s ní nebudeš propojen pomocí mikrofónu nebo televize a nemůžeš tušit, co se stalo v místnosti, ve které sedíš, než jsi do ní vstoupil, ani co se stane, až ji opustíš. Zrak má tedy hranice a omezené pole působnosti. Množství barev, které jsou zrakem vnímatelné, je přesně vymezené a stálé. Oko může vidět barvy s určitou vlnovou délkou. Barvy, které mají délkou radiace kratší či delší, než je tato hranice, oko nevnímá. Dnes již existují přístroje, které je zaznamenají, ale než byly tyto přístroje vynalezeny, byly pro nás tyto ostatní barvy neviditelné. Kdo ví, jaké další barvy, pro nás zůstávají neviditelné.

Sluch má také své meze. Bylo dokázáno, že sluch vnímá zvuky v určitém rozsahu frekvence, a pokud jej překračují nebo ho nedosahují, ucho je nevnímá, i když je možné je zaznamenat speciálními přístroji. Co bylo řečeno o zraku a sluchu, dá se říci i o chuti, hmatu a čichu. Každý z těchto smyslů má své meze vnímání a to, co je přesahuje nebo jich nedosahuje, je pro nás součástí neznáma.

Co je řečeno o smyslech, dá se říci i o lidském rozumu, což je centrum, které přijímá vše, co zachytí smysly, třídí, uspořádává, propojuje a získává tak informace a zkušenosti a vydává pokyny orgánům v těle, pohybuje jimi a usměrňuje je s nesmírnou přesností. Ale tohle všechno se děje pouze v určitém rozsahu, který závisí na zkušenostech a paměti tohoto člověka. Jako důkaz toho, že je lidský rozum velmi omezený, nám může posloužit ten fakt, že před několika staletími ovládal jeden učenec všechny vědy najednou, např.

lékařství, astronomii, chemii, přírodovědu, filozofii, náboženství a další vědecké disciplíny. Poté co se nahromadily znalosti o každé z těchto věd, najdeme v naší době jen vědce specializované na určitou vědní disciplínu. Dokonce i každá věda se dále rozděluje na několik oborů a jeden vědec může ovládnout jen jeden z nich. Jako příklad můžeme uvést rozdělení medicíny na více než čtyřicet oborů, které se staly samostatnými vědami.

Přes všechny hranice, které nám stanovil Bůh, Jemu patří chvála a vznešenost, nám nechal i oblast, abychom si vybrali. Řídíš-li auto nebo jedeš-li autem, vlakem nebo letadlem jsi to ty, kdo řídí, dokonce jsi tyto věci vynalezl, ale nestvořil jsi je z ničeho, nýbrž studoval jsi zákony Boží v tom, co stvořil, a na základě těchto zákonů jsi přišel na tyto vynálezy a použil si na jejich sestavení materiály, které stvořil Bůh, a svůj rozum a tělesnou sílu, jež pro tebe zase stvořil a určil Bůh.

Jedná se o kombinaci výběru a nevyhnutelnosti. Vybíráš si v mezích, které ti určil Bůh.

Oblékáš se, jíš a piješ podle sebe. Nenaždeš oblečení, které bys musel obléct, ani jídlo, které bys musel jíst, ani pití, které bys musel pít. Ale na druhé straně si můžeš obléknout, můžeš jíst či pít pouze to, co bylo k tomuto účelu, určeno Bohem. Nemůžeš si obléci něco, co Bůh nestvořil, dokonce si teď ani nedokážeš představit, že je něco takového možné. Stejně tak nemůžeš jíst nebo pít něco, co k tomu nebylo stvořeno.

Jedná se o kombinaci výběru a nevyhnutelnosti. Vybíráš si z řady možností v oblečení, v jídle a pití, nemůžeš tyto možnosti překročit, ale vybíráš si. Pokud bys tento příklad aplikoval na náboženství, tak kdyby před tebe položili hovězí maso a vepřové a věděl bys, že první je halál a druhé harám, a pojedl bys z vepřového, tak si ho vybíráš ty, ty si ho bereš, vkládáš do úst, koušeš a polykáš, ale vepřové se samo nepohne a nepřinutí tě, abys ho snědl. Svým výběrem však hřešíš vůči Božímu příkazu.

Stejně tak, když se napiješ alkoholu a vodu necháš být, a možná si objednáš alkohol, i když ho nemáš před sebou a ignoruješ vodu, kterou máš po ruce, a půjdeš někam, kde víš, že je alkohol, nebo ho dokonce budeš hledat, a třeba za něj zaplatíš značnou částku, a pak si ho vzmeš a budeš pít. Je možné, že vedle tebe bude člověk, který ti řekne, že je to harám, ale přesto to vypiješ, když budeš chtít a budeš na tom trvat, ale není možné, aby k tobě přišel alkohol sám a nutil tě, abys ho pil!

Uvedme teď příklad z náboženských povinností: ázán posloucháš ušima stvořenýma Bohem. Bůh stanovil možnosti hlasu muezzina i tvého sluchu a zákony, podle kterých se zvuk přenáší od úst muezzina k tvému sluchu a ty se pohybuješ v rámci těchto možností. Možná ázán neuslyšíš a nevyšimneš si, že nastal čas modlitby, ale kdybys ho slyšel, rozhodneš se možná, že poslechneš a půjdeš se modlit, anebo ne.

Takže si vybíráš ty a podle toho se chováš a Bůh zaznamenává, jaké chování si vybíráš, a připočítá ti to jako dobrý či špatný skutek.

Takže není pochyb o tom, že si člověk vybírá.

Ale vybírá si v mezích určených Bohem, o tom není pochyb. Jestliže si vybíráme podle svého rozumu mezi dvěma nebo více věcmi, shromažďujeme o těchto věcech informace pomocí svých smyslů a vědění - a tyto smysly stvořil a omezil Bůh - pak situaci zvážíme podle svého rozumu stvořeného a omezeného Bohem. Jakmile prozkoumáme možnosti ze všech možných stran, které známe, vybereme si jednu z nich. Tento výběr je založen na tom, co známe a nemůže do něho zasáhnout nic, co neznáme.

Jenom namyšlený člověk si myslí, že všechno ví. Ale věřící přiznává, že i přes všechno vědění, rozum a moudrost, kterými ho Bůh obdaril, zůstává pro něho mnoho věcí neznámých. Takže když si vybere mezi dvěma věcmi, mohou se v budoucnosti zjevit okolnosti, se kterými nepočítal a v tom okamžiku se ukáže, že jeho první výběr nebyl správný. Proto skutečný věřící, když si vybírá, říká z celého svého srdce: „In šá a lláh! - Dá-li Bůh!“ a je přesvědčen o tom, že si vybral podle svého nejlepšího vědomí jako obyčejný člověk. Jenom Bůh, Jemu patří chvála a vznešenost, zná to, co pro nás zůstává neznámé.

*Sobhi Ghoneim, Nadace pro zřízení
a provoz islámského centra v Praze
z arabštiny přeložila
Andrea Mustafá-Hamouzová*

VÍRA V BOHA

Vše dokazuje existenci Boha

Kdyby věda jakkoliv postoupila, nedokáže nikdy vyrobit letadlo veliké jako Země, nebo malé jako moucha. Země na které jsou hory a moře, je obydlena zvířaty a lidmi, krouží kolem slunce jako letadlo. V maličké hlavě mouchy je umístěn radar. Není třeba řidiče, letiště, učitele. Dostupitelná umělecká díla se tvoří tak levně, že se nedává trest tomu, kdo zabije mouchu.

Takže člověk, který obdivuje vědu a technologii dvacátého století by měl obdivovat nedosažitelné dílo Boha, měl by věřit, nebo se ve své víře ještě více utvrdit.

Všemocný je ten kdo, stvořil vše v nejvyšší dokonalosti a vzájemném souladu, kdy vše si vzájemně poroučí a zároveň je si podřízeno. Takto vše, každá událost, každý stav je svědkem existence Boha.

Věda vypovídá o moci Boha

Nejvíce a nejpravděvěji se Boha obá-

vají vědci. Islám přikládá vědě význam a chválí vědce. Bůh obdaroval i rozumem a pamětí, které dovedou chápat víru. Každá věda, pokud nezbloudila ze správné cesty, vypovídá o moci boží.

Stvoření

Bůh, který stvořil prázdný Vesmír, vyplnil tuto prázdnotu atomy. Už tehdy vytvořil fyzikální a chemické zákony. Z atomů uspořádal molekuly a z molekul hvězdy a planety.

Sluneční soustava se velmi podobá uspořádání atomu, neboť ten, kdo stvořil atom, uspořádal též sluneční soustavu. Kdo není schopen stvořit oko mouchy, nemůže vytvořit Slunce.

Uspořádání člověka vypovídá o Bohu

Jakoby Bůh zmenšil vesmír a vložil jej do lidského těla. Základní materiál obou je atom. Z atomů vytvořil buňky po vzoru

hvězd. Buňky uspořádal do orgánů připomínající galaxie. Všechno vzájemně sladil. Všechno si je vzájemně podřízené a zároveň nadřízené. Člověka pak spojil se vším ve vesmíru. Všechno nechal sloužit člověku, aby ten pak byl poslušen Stvořiteli.

Kolik je lidí, tolik stvořil obličejů a tím, že dal každému odlišné rysy, vytvořil miliardy podob. Takto vepsal na každý obličej jedinečnost Stvořitele.

Vytvořil z masa oči, uši, jazyk, nos. Těmto orgánům „dal schopnost vidět, slyšet, vnímat vůně, vnímat chuť. Tím, že současně stvořil vůně, zvuky, chuť, dokázal i těm nejvíce nevnímavým, že zde není místa pro náhodu.

Obličejí dal podobu povrchu Země. Každému orgánu nechal tvořit odlišnou tekutinu, každé tekutině dal určitou funkci. Ten, kdo stvořil lidský obličej, je i stvořitelem zemského povrchu.

V buňkách chlupů stvořil továrny na výrobu chlupů. Zatím, co naše vlasy rostou, řasám a obočím dal omezenou délku.

Naše zuby stvořil symetrické, určil jim rozměry a seřadil jako perličky. Takto jeho vlastními ústy člověku sdělil, že tam, kde je taková pravidelnost a míra, není náhody.

Zatím co si nemůžeme koupit nový orgán, když se nám nějaký zničí, i kdybychom za to dali cokoli, nevzal za žádný náš or-

gán peníze a tím nám dal jasně najevo, kdo je jejich skutečným majitelem.

Mozek schopný, stvořit civilizaci dvacátého století dal člověku. Tím dal na vědomí. „Kdybych do vašich hlav vložil místo lidského mozku mozek ovce, nemohla by vzniknout tato civilizace. Takže lidé,

kteří jste hrdí na civilizaci dvacátého století, věřte Bohu, který vám dal lidský mozek a klaňte se mu v modlitbě.“

SAADEDIN EYLENCEOĞLU
Erkan Süleymanoğlu

Al Ittihad al Islami

Ústředí muslimských náboženských obcí a organizací v České republice
Dne 19. prosince 1998 začíná

RAMADÁN 1419

Tato tabulka uvádí ke každému dni Ramadánu a občanskému datu začátek půstu,
Fadžr - úsvit, šuruq - východ, zuhr - poledne, asr - odpoledne, magrib - západ, iša - noc.
Půst začíná tedy úsvitem a končí západem slunce.

Ramadán 1419								
	datum		úsvit	východ	poledne	odpoledne	západ	noc
	التاريخ		الفجر	الشرق	الظهر	العصر	المغرب	العشاء
	občanský	od Hidžry	Fadžr	Šuruq	Zuhr	Asr	Maghrib	Iša
Út	19.12.1998	1.9.1418	6:15	7:55	11:57	13:43	15:59	17:39
St	20.12.1998	2.9.1418	6:15	7:55	11:58	13:43	16:00	17:40
Čt	21.12.1998	3.9.1418	6:16	7:56	11:58	13:44	16:00	17:40
Pá	22.12.1998	4.9.1418	6:16	7:56	11:59	13:44	16:01	17:41
So	23.12.1998	5.9.1418	6:17	7:57	11:59	13:45	16:01	17:41
Ne	24.12.1998	6.9.1418	6:17	7:57	12:00	13:45	16:02	17:42
Po	25.12.1998	7.9.1418	6:18	7:58	12:00	13:46	16:02	17:43
Út	26.12.1998	8.9.1418	6:18	7:58	12:01	13:47	16:03	17:43
St	27.12.1998	9.9.1418	6:18	7:58	12:01	13:47	16:04	17:44
Čt	28.12.1998	10.9.1418	6:19	7:58	12:01	13:48	16:05	17:45
Pá	29.12.1998	11.9.1418	6:19	7:59	12:02	13:49	16:06	17:45
So	30.12.1998	12.9.1418	6:19	7:59	12:02	13:50	16:06	17:46
Ne	31.12.1998	13.9.1418	6:19	7:59	12:03	13:51	16:07	17:47
Po	1.1.1999	14.9.1418	6:29	7:59	12:03	13:51	16:08	17:38
Út	2.1.1999	15.9.1418	6:29	7:59	12:04	13:52	16:09	17:39
St	3.1.1999	16.9.1418	6:28	7:58	12:04	13:53	16:10	17:40
Čt	4.1.1999	17.9.1418	6:28	7:58	12:05	13:54	16:12	17:42
Pá	5.1.1999	18.9.1418	6:28	7:58	12:05	13:55	16:13	17:43
So	6.1.1999	19.9.1418	6:28	7:58	12:06	13:56	16:14	17:44
Ne	7.1.1999	20.9.1418	6:27	7:57	12:06	13:57	16:15	17:45
Po	8.1.1999	21.9.1418	6:27	7:57	12:07	13:58	16:16	17:46
Út	9.1.1999	22.9.1418	6:27	7:57	12:07	13:59	16:18	17:48
St	10.1.1999	23.9.1418	6:26	7:56	12:07	14:01	16:19	17:49
Čt	11.1.1999	24.9.1418	6:26	7:56	12:08	14:02	16:20	17:50
Pá	12.1.1999	25.9.1418	6:25	7:55	12:08	14:03	16:22	17:52
So	13.1.1999	26.9.1418	6:25	7:55	12:09	14:04	16:23	17:53
Ne	14.1.1999	27.9.1418	6:24	7:54	12:09	14:05	16:24	17:54
Po	15.1.1999	28.9.1418	6:23	7:53	12:09	14:07	16:26	17:56
Út	16.1.1999	29.9.1418	6:22	7:52	12:10	14:08	16:27	17:57
St	17.1.1999	30.9.1418	6:22	7:52	12:10	14:09	16:29	17:59

Uvedené časy platí pro místa s přesným středoevropským časem (Jindřichův Hradec, Nymburk, Liberec). Pro jiná místa musíme provést opravu dle uvedené tabulky a to tak, že místa označená znaménkem - mají všechny časy o uvedený počet minut dříve, místa označená znaménkem + mají všechny časy o uvedený počet minut později.

Příklad: Oznamuje-li časový signál v rozhlase nebo televizi 12 hod., je v Brně již 12.06 a v Praze 11.58.

Min. - Místo	Min. - Místo	Min. - Místo	Min. - Místo
+11 Aš	-1 Jablonec n. N.	-3 Mor. Budějovice	+1 Soběslav
-13 Bánovce n. B.	-15 Jablunkov	+5 Most	+9 Sokolov
-17 Ban. Bystrica	-4 Jaroměř	-4 Náchod	-23 Spiš. Kapitula
-16 B. Štiavnica	-9 Jeseník	-10 Napajedla	-22 Spiš. N. Ves
+1 Benešov	-7 Jevíčko	-12 Nitra	+4 Strakonice
+4 Beroun	-1 Jičín	-2 Nová Paka	-9 Strážnice
+5 Bílina	-2 Jihlava	-4 N. Město - Mor.	+8 Stříbro
+5 Bohosudov	-2 Jilemnice	-5 N. Město n. M.	+6 Sušice
-7 Boskovice	+7 Kadaň	-11 N. Město n. V.	+3 Sv. Jan p. S.
+1 Brandýs n. Lab.	+8 Karlovy Vary	-13 Nové Zámky	-6 Svitavy
-8 Bratislava	-14 Karviná	-13 Nový Bohumín	-16 Šahy
-8 Břeclav	+6 Kašperské Hory	-2 Nový Bydžov	-9 Šternberk
-6 Brno	-22 Kežmarok	-12 Nový Jičín	-15 Štub. Teplice
-5 Broumov	+4 Kladno	0 Nymburk	-8 Šumperk
-10 Bruntál	-15 Kláštor p. Zn.	-9 Olomouc	+1 Tábor
-8 Bučovice	+7 Klatovy	-12 Opava	-2 Telč
-2 Čáslav	-1 Kolín	-14 Orlová	+5 Teplice
+2 Česká Lípa	-13 Komárno	-13 Ostrava	-6 Tišnov
-6 Česká Třebová	-5 Koslelec n. O.	-3 Pardubice	-13 Topolčany
+2 České Budějovice	-25 Košice	-1 Pelhřimov	-4 Třebíč
+1 Český Brod	-7 Králíky p. S.	-11 Piešťany	+1 Třeboň
+3 Český Krumlov	+3 Kralupy n. V.	+3 Písek	-12 Trenčín
-14 Český Těšín	+10 Kraslice	+9 Planá u M. L.	-10 Trnava
+3 Děčín	-16 Kremnica	+7 Plzeň	-4 Trutnov
-17 Dolní Kubín	-11 Krnov	+6 Podbořany	-16 Turč. Martin
+8 Domažlice	-10 Kroměříž	-1 Poděbrady	-1 Turnov
+7 Doupov	-1 Kutná Hora	+3 Podmokly	-10 Uherské Elradiště
+5 Duchcov	-8 Kyjov	-5 Polička	-11 Uherský Brod
-3 Dvůr Král. n. L.	-6 Lanškroun	+2 Praha	-8 Uničov
-2 Havl. Brod	-14 Levice	+4 Prachatice	+4 Ústí n. Labem
-11 Hlohovec	-22 Levoča	-10 Přerov	-6 Ústí n. Orlicí
-13 Hlučín	0 Liberec	-25 Prešov	-29 Užhorod
-9 Hodonín	-10 Lipník n. B.	-13 Příbor	-12 Val. Meziříčí
-10 Holešov	-18 Lipt. Mikuláš	+4 Příbram	+2 Varnsdorf
-2 Hořice v P.	+3 Litoměřice	-14 Prievidza	-10 Velehrad
+4 Hořovice	-5 Litomyšl	-8 Prostějov	-4 Vel. Meziříčí
-3 Hostinné	-8 Litovel	+5 Rakovník	+4 Volyně
-3 Hradec Králové	+9 Locket	-3 Řevnice	-2 Vrchlabí
-11 Hranice	+5 Louny	-20 Rimav. Sobota	-12 Vsetín
-1 Humpolec	-19 Lučenec	+6 Rokycany	-5 Vysoké Mýto
-7 Hustopeče	-8 Malacky	+3 Roudnice	-8 Vyškov
+11 Cheb	+9 Mar. Lázne	-22 Rožňava	-8 Zábřeh
+6 Chomutov	+2 Mělník	+2 Rumburk	-14 Zl. Moravce
-3 Chotěboř	-28 Michalovce	-17 Ružomberok	-11 Zlín
-3 Chrudim	-7 Mikulov	-5 Rychnov n. Kn.	-4 Znojmo
-6 Ivančice	-13 Místek	-9 Rýmařov	-17 Zvolen
	0 Mladá Boleslav	+2 Sedlčany	+6 Žatec
	-9 Modra	-9 Skalica	-1 Železný Brod
	-7 Mor. Třebová	-21 Skalná pleso	-15 Žilina
		+4 Slaný	

Přejeme Vám příjemné prožití ramadánu a vše nejlepší k svátkům.

Id saghír mubarak, Bayram mubarek olsun!

Protože mnozí naši bratři a sestry často jezdí na Slovensko, uvádíme i časové rozdíly pro některá slovenská města a Užhorod na Podkarpatské Rusi.

Vážený příteli
vážená přítelkyně,

rádi bychom Vás pozvali na setkání, která již druhým rokem pravidelně pořádáme. Věříme, že Vás bude zajímat alespoň některé z témat, kterým budeme v tomto akademickém roce věnována.

Jsme skupinou věřících lidí různých vyznání, která si dala název „Sdílení“ a usiluje o hledání hodnot, které jsou našim náboženstvím společné a které bychom rádi nabízeli i dalším lidem. To, co chceme společně dělat, je vyjádřeno především v těchto bodech:

- scházet se a vzájemně se poznávat
- spojovat věrnost vlastnímu přesvědčení se vzájemnou otevřeností tak, aby bylo možné navzájem se obohacovat a poznáváním hodnot druhých prohlubovat poznání hodnot vlastních
- pracovat společně v oblastech, kde se shodneme
- poskytovat si vzájemnou pomoc včetně projevů solidarity v případech projevů náboženské nebo protináboženské nesnášenlivosti vůči některému vyznání
- šířit ve společnosti společně sdílené

duchovní a mravní hodnoty
- ukazovat lidem, zejména mladým, cestu vedoucí k hlubšímu štěstí, než skýtá konzum
- učit vlastním příkladem; že opravdová náboženská praxe vede k jednání v duchu porozumění a lásky k bližnímu, pro kterou neexistují hranice mezi vyznáními - tím vším obracet lidi k životu pod zorným úhlem věčnosti,
- usilovat o spolupráci s mezináboženskými a ekumenickými organizacemi, zvláště se Světovou konferencí náboženství za mír

Naše všem zájemcům otevřená setkání se konají obvykle první sobotu každého lichého měsíce (tj. 7. listopadu, výjimečně 9. ledna, 6. března a 1. května 1999) na adrese ing. Mohammed Abbas, Thámová 21, 3. poschodí, dveře č. 19, Praha 8 - Karlín. Jejich začátek je vždy v 11 hodin.

Kromě toho se na stejné adrese obvykle první sobotu každého sudého měsíce od 11 hodin konají tematická diskusní setkání, věnovaná postupně těmto problematikám:

12. prosince 1998 (výjimečně): Náboženství - zdroj válek, nebo míru?
6. února 1999: Vztah jednotlivce - rodina - národ v pohledu různých náboženství
3. dubna 1999: Náboženské pohledy na problém vedení a autority - v náboženských společnostech (vztah duchovních a řadových věřících), ve veřejném životě (vztah nadřízených a podřízených), v rodině (vztah rodičů a dětí)
5. červen 1999: Modlitba a meditace v různých náboženstvích

V případě Vašeho zájmu zúčastnit se některého z těchto setkání si prosím předem ověřte jeho konání na jednom z těchto telefonních čísel:
02/24 81 33 79 (Mohammed Abbas)
05/52 66 27 (Vít Machálek).

Své dotazy či podněty nebo kontakty na zájemce o mezináboženský dialog z řad Vašich známých nám můžete posílat také na e-mailové adresy AMST@tnet.cz nebo machalek@phil.muni.cz.

Těšíme se na setkání s Vámi.
Společensví pro mezináboženský dialog
SDÍLENÍ

„Právní poměry dědické se řídí právním řádem státu, jehož byl zůstavitel příslušníkem v době smrti“
§ 17, zákon č. 97/63 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním.

JUDr. Salahuddin Sayedi – Dědictví podle Islámu

Smrt je neodvratitelnou skutečností, která čeká každou živou bytost na naší planetě dříve či později. Se smrtí je spojen vznik nebo zánik právních vztahů týkajících se zemřelého. Tato skutečnost jako je smrt nás nutí přemýšlet i o právech a povinnostech týkajících se majetku, který po sobě zanechá nebo majetku, který zanechá po sobě zesnulý.

Právní obor zabývající se problematikou dědictví se nazývá v islámském právním systému *Ilm Al Miras* (doslova - věda o dědictví). Dědickým právem se rozumí v objektivním slova smyslu souhrn norem upravujících podmínky přechodu majetkových práv a povinností zemřelého na jeho právní nástupce, jimiž jsou především dědici, v některých případech jimi však mohou být i zůstavitelovi věřitelé, případně stát.

Je třeba podotknout, že v současné době v České republice neexistuje samostatné právní odvětví zabývající se dědictvím. Tato problematika je upravena normami občanského zákoníku (§ 460 - 487 z. č. 40/1963 Sb.).

Podle platných zákonů České republiky se právní vztahy dědické řídí právním řádem státu, jehož byl zůstavitel příslušníkem v době smrti (§17 zákon č. 97/1963 Sb. o mezinárodním právu soukromém a procesním). Rovněž je v souvislosti s tímto článkem pro nás aktuální § 45 zmíněného zákona, zejména odst. 1) a odst. 2, ze kterých citujeme:

odst. 1) Československý soud projedná dědictví po cizinci, které je v Československé socialistické republice

a) jestliže stát, jehož je zůstavitel příslušníkem, ani nevydává dědictví československých občanů československým soudem, ani

nepřiznává jejich rozhodnutím právní následky, anebo odmítne-li cizí stát zabývat se dědictvím či nevyjádří-li se, nebo b) měl - li zde zůstavitel bydliště a žádal-li o to dědic, který se zde zdržuje, c) vždy také, jde-li i nemovitosti ležící na území Československé socialistické republiky.

odst. 2) V ostatních případech se československý soud omezí na potřebná opatření směřující k zajištění majetku po cizinci.“

V souvislosti s projednávanou problematikou je základním pramenem českého dědického práva článek 11 Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky (vyhlášen pod č. 2/93 Sb., ve znění k 1. 10. 1993), kde se mimo jiné uvádí, že:

1) Každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se zaručuje.

2) Zákon stanoví, který majetek je nezbytný k zabezpečování potřeb celé společnosti, rozvoje národního hospodářství a veřejného zájmu smí být jen ve vlastnictví státu, obce nebo určených právnických osob, zákon může také stanovit, že určité věci mohou být pouze ve vlastnictví občanů nebo právnických osob se sídlem v České a Slovenské federativní republice.

Za účelem projednávání dědických řízení v případech cizinců, dle § 17 a 45 z. č. 97/1963 Sb., týkajících se státních občanů zemí, kde platí zákony pocházející z islámského práva jako je např. Afghánistán, Saudská Arábie, Irán, Pákistán atd., je potřebné seznámit se s otázkou dědického práva podle Islámu.

Korán (dle islámského náboženství se slán Bohem proroka Mohammadovi od r. 610 n. l. do 632 n. l.) a **Sunna** (Moham-

adovy tradice, tj. příkaz, zákaz nebo mluvenlivý souhlas Mohammadů), které tvoří prvotní a hlavní prameny islámského náboženství a jeho právního systému. Otázky dědictví jsou velice přesně a taxativně vymezeny v Koránu. Není rozdíl v povaze vymezení podstatných skutečností v jednotlivých islámských zemích.

Islámští myslitelé jsou islámským náboženstvím vydáváni za jednotu dogmatu (Akída, práva (Šaría) a kultury (Hadara).

Pro lepší pochopení této problematiky je potřebné se stručně zabývat otázkami souvisejícími se samotným Islámem a následně přistoupit ke stručnému výkladu dědictví dle islámského práva. Půjde o obecnou informaci, určenou odborníkům i laikům, ale především představitelům státních orgánů České republiky - notářům. Článek je orientován rovněž na procedurální a technickou stránku věci, aby v závěru vyústil v řadu zobecnění s využitím právního systému Islámu, obvyčejů a zvyklostí islámských zemí.

Smyslem článku není připravit kompletní návod na řešení a likvidaci jednotlivých, konkrétních případů ve věci dědictví, ale podat obecnou informaci a naznačit obecný směr pro řešení takových případů.

Islámské náboženství a jeho právní systém

Islám je arabské slovo z kořene „SLM“, které kromě jiného znamená mír, čistotu, podřízenost. V náboženském smyslu znamená „odevzdání a podřízení se vůli Boží a poslušnost zákonům“. Muslim pak má význam „odevzdávající se do vůle Boží“. Souvislost mezi původním a náboženským významem tohoto slova je velmi zřejmá.

Islámské náboženství vznikalo v letech 610 - 632 n. l. ve městech Mekka a Medína v Arábii - v prostředí, kde se rodové zřízení již postupně uvolňovalo a rozkládalo. Západní částí Arábie obývaly většinou židovské kmeny. Jejich předkové utekli před ašurskými, babylonskými, řeckými a římskými nepřáteli do této části světa.

Velká část obyvatelstva tehdejší Arábie, kde vznikl Islám, vedla kočovný život pastevců organizovaných v pokrevních svazcích rodů, klanů, kmenů a kmenových konfederací. Mohammad - hlasatel Islámu patřil do bohatého korajšovského rodu, který prakticky ovládl tehdejší Mekku, důležité město Arábie.

Islám těsně navázal na starší náboženství, víry, zvyklosti a obyčeje. Často je mu přisuzován zcela jiný obsahový smysl jako např. Pout., do Mekky (Hadždž), půst (saum) atd.

Mohammadovy počátky a formování hlavních zásad monotheistického náboženství (610 n. l.) byly těžké. Mohammad byl v září roku 622 n. l. (30. 9. 622 n. l.) donucen k emigraci (Hidžra - od tohoto data začíná islámský letopočet) z Mekky do Medíny (Jatrubu důležitého města v Arábii), kde založil teokratický stát a pevný systém své nauky a nové vztahy založené ne na pokrevních vztazích, ale na základech víry, která byla nazvaná islámská Umma a islámské bratrstvo a tak muslimové dědili mezi sebou velice krátce (r. 622 - 623 n. l.) na základě víry nikoliv na základě pokrevních vztahů.

Mohammad v březnu r. 632 n. l. naposledy vykonal pouť do Mekky (Hadždžat al Věda). Brzy po návratu do Medíny onemocněl a 6. června 632 n. l. zemřel v domku své ženy Aiši (na téže místě byl pochován).

Po Mohammadově smrti byla nastolena otázka jeho politického a náboženského nástupce jako politického a náboženského vůdce islámské obce, nazývaného Chalífa al Muslimin.

První čtyři Chalífy (632 - 661 n. l.) islámské společnosti a obce historikové označují za pravověrné Chalífy (al-Chulafá al-Rašidín), doslova „jducí správnou cestou“.

Smrt čtvrtého Chalífy (Alí 661 n. l.) islámské obce otevřela cestu k trůnu Moáwijskému, který zahájil období vlády umajjovské dynastie. Umajjovci vládli od r. 661 do 750 n. l. a po nich nastoupili k moci Abbásovi to od 749 do 1258 n. l. V 9. století n. l. politický rozpad abbásovského imperia zvlášť usměrnilo zavraždění Abú Muslima Chorásáního.

Vznikly samostatné nebo částečně závislé feudální státy ve střední Asii, Iránu, Zaskavkazku, Afghánistánu a v severní Africe. Toto státní rozdrobení bylo a je nepřijatelné pro ideu jednotného islámského státu, avšak snahy o sjednocení byly vždy neúspěšné. Přesto právní systém islámských zemí vychází z islámského práva (Šaría).

Vzhledem k tomu, jak jsme již uvedli, že otázky dědictví jsou velice přesně a taxativně vymezeny v Koránu, není rozdíl v povaze vymezení podstatných skutečností v jednotlivých islámských zemích.

Mírás (dědictví)

U předislámských Arabů existovaly různé tradice a zvyky týkající se dědictví. Například ženy a děti byly zbaveny dědictví a poměry rozdělování dědictví byly často také nespravedlivé. Vdova byla též součástí dědictví společně s majetkem zemřelého.

Dědictví před Islámem bylo založeno na dvou základech:

- 1) na příbuzenských vztazích,
- 2) na preferenci dědiců mužského pohlaví.

V Islámu byla tato otázka v prvním roce emigrace vyřešena, jak jsme již řekli, na základě víry, kde emigranti mezi sebou a Ansáry (pomocníky z Medíny) dědili vzájemně na základě islámského bratrství. Mohammad se tímto způsobem snažil vyjádřit, že vztahy na základě společné víry jsou silnější než pokrevní vztahy se zřejmou snahou kompenzovat ty majetkové ztráty, které muslimy z důvodu jejich víry potkaly po jejich nuceném emigraci z Mekky do Medíny (r. 622 n. l.).

Tato realita byla vyjádřena v Koránu v oddíle 10, ve verši 70 a 71 ze súry al Anfal, a to následovně: „A ti, kdož později uvěřili, předsídlili a bojovali spolu s Vámi, ti také patří k vám, avšak ti, kdož pokrevně spřízněni jsou, jsou si vzájemně nejbližší podle příkazu Božího a Bůh ví o věcech všech.“ Po dobytí Mekky r. 630 n. l. tento příkaz (hokum) byl zrušen (mansúh).

A pak postupně byly zaslány a zjeveny ahkámý (příkazy v právních věcech) o dědictví, které rušily nepřijatelné předislámské zvyky a tradice týkající se dědictví.

Z hlediska srozumitelnosti dalšího výkladu považujeme za potřebné charakterizovat islámské právo (Šaría).

Islámské právo (Tašrī - Šarī a)

Islámský právní systém je nejpropracovanějším právním systémem na světě a má pro všechny oblasti a záležitosti života a smrti zákony a předpisy. Žádnou důležitou otázku života od narození až po smrt člověka Islám neponechává bez zákonné úpravy.

Věda zabývající se islámským právem se nazývá Fekh. Slovo připomíná latinský termín juris-prudetia.

Vznik a vývoj Fikhu (vědy o islámském právu)

Islámské právo se nazývá Šaría, Šara ztělesňuje souhrn islámského právního řádu, neměnný morální zákon. Šarī je stejně jako Korán chápán jako věčný, nestvořený. Zakonodárcem (Šarī) je v islámském náboženství sám Bůh (Allah).

Slovo Šaría z jazykového hlediska bylo používáno ve smyslu rovná cesta, cesta ke zdroji vody nebo vyšlapaná stezka, po níž je třeba kráčet. Pro beduína bylo zárukou bezpečí sledovat pěšiny, které svými kroky vyšlapali jeho předkové. Proto také v náboženském slovníku Islámu dostalo slovo Šaría význam cesty, která má být následována, jako záruka jistoty a bezpečí.

S vývojem lidské společnosti se pochopitelně vyvíjelo islámské právo. Islámským právem se zabývá Okruh vzájemných vztahů člověka k druhému člověku (Muamelát) a otázky vztahů člověka k Bohu (Ibadát) patří do oblasti Akídy (víry).

Fukaha, sg. fakih, je pak ten, kdo se zabývá islámským právem. Tato slova nabyla později širšího významu a zahrnula v sobě náboženské vědy. Fikha se v 9. - 10. století n. l. (3. století Hidžry - islámského letopočtu) ustálil ve čtyřech pravověrných madhabech (náboženských školách - směrech). V současné době mezi islámskými právníky existuje tendence přibližování se různým právnickým škol - směrů (madhabů) islámskému právu.

Přesto čtyři sunnitské madhaby představují již několik set let obecným konsensem přijímanou pravdu v rámci jediné ortodoxie. Tyto právní systémy se liší jen v podrobnostech hmotného direktivního práva (forú), které se nepokládá za podstatné. Pro všechny tyto madhaby (právní směry uvnitř islámského práva), jak už bylo řečeno, je základním a prvotním pramenem Korán, jímž se budeme zabývat při následující charakteristice pramenů islámského práva.

Mudžtahedové (Fakihové, Ulamá, Vědci, Učenci) pokud nenajdou řešení v mezích Koránu a Sunny, použijí na základě analogie (Kijasu) vlastního myšlenkového úsilí (Idžtihád) a názoru (ráj). Spojené úsilí (Idžtihád) předních myslitelů islámské ummy (Mudžtahedové) vede ke konsensu (Idžmá).

Právníci (Fukahá) vytvořili soustavu Božího zákona na základě čtyř pramenů a zdrojů. Těmito prameny islámského práva (Usúl al - Fikh) jsou Korán, Sunna (tradice), Idžmá (souborný názor islámských znalců a autorit) a Kijás (analogie).

Základními kameny k exegezi (výklad koránských veršů) jsou Mohammadovy tradice (sunna). Vzhledem k tomu, že Korán obsahuje poměrně rozsáhlá a přesná pravidla rozdělení dědictví, orientujeme následující řádky k tomuto prvotnímu prameni islámského práva. Dostatečně rozehrat islámský právní systém by bylo nad rámec tohoto článku.

Korán

Korán pro všechny myslitele - modžtahedy a zakladatele právních směrů (madhabů) je základním a prvotním pramenem Islámu, respektive jeho právního systému.

Tafsír (náboženská nauka - věda o výkladu Koránu) se rozvíjí jako řádný vědecký obor, na němž spolupracuje množství badatelů. Muslimové ho pro moderní dobu ani nechápou jako předmět dějepisu idejí. Přestože Tafsír (věda o výkladu Koránu) v základním významu systematické exegeze (výklad) koránských veršů zůstává formálně velmi blízkým exegetickým dílem klasického islámského období, interpretační pojetí jsou v nové době postupně poznávaná snahou o přístup bližší postojům a názorům moderního člověka. Exegeti tak ovšem činí s upřímným přesvědčením, že tak nalézají skutečný, ryzí, autentický smysl koránského poselství.

V zaslání veršů týkajících se právních otázek (áját al-Ahkám) byl dodržen postup a příprava věšic pro přijímání - určité příkazy či zákazy (Tadrídž fi al-Tašríf). Korán získal své definitivně kanonické uspořádání v době čtvrtého Chalífy (Uthmán bene Afána, r. 644 - 656 n. l.).

Korán jako Ústava, prvotní a hlavní pramen islámského práva a hlavní zdroj zákonodárství má 77 934 slov, 6 236 áját (veršů - doslova znamenají) a je rozčleněn na 114 Súr. Každá Súra má několik ája (veršů - menší články). Tyto Súry jsou různé dlouhé od velmi krátké, která má pouhé tři verše až po nejdelší, která má 286 veršů. Pro praktickou potřebu zbožné poctive a výuky se Korán člení na 30 přibližně stejně dlouhých částí (džúz).

Z celkového počtu veršů (ája) nebo sledu seslání (nuzúl) a příčin seslání (asbáb al-Ahkám), se řada jednotlivých veršů týká právních předpisů (áját al-Ahkám). Tito Ajaty a hlavní příčina jejich seslání (Šaan Nuzul), jsou velmi důležité pro analogii (ki-

jas - čtvrtý pramen islámského práva), a pro výklad význačných slov používaných v Koránu (mutašábihát), „sdělení písmen“ (Hruf al mukatta at) a další.

Otázka celkového pojetí a výchozích principů pro interpretaci Koránu byla v historii Islámu spolu s politickou problematikou obce prakticky stále v ohnisku sporů, v nichž se utvářela doktrinární podoba islámského světového názoru.

Ve čtvrtém oddílu Koránu je rozsáhlé pojednání o otázkách dědictví, které je doplňováno Mohammadovými tradicemi.

Dovolujeme si dále citovat články z Koránu, které se vztahují k otázkám dědictví:

Verš 180, Súra Kráva - oddíl II., z Koránu:

„Jest vám předepsáno, že když dostaví se smrt k některému z vás a on zanechá majetek, má učinit závět, ve prospěch rodičů a příbuzných podle zvyklosti uznané - a to je povinností pro bohobojné.“

Verš 181, Súra Kráva - oddíl II., z Koránu:

„A kdo změní závět poté, co ji uslyšel, bude potrestán a vina za změnu padne jen na ty, kdož tak učinili...“

Súra Zeny Oddíl IV., Koránu, verš 11. z Koránu:

„A Bůh vám stanoví o dětech vašich toto: synovi podíl rovný podílu dvou dcer, a je-li dcer více než dvě patří jim dvě třetiny toho, co zůstavilo. A jestliže dcera je pouze sama, tedy jí patří polovina. A rodičům jeho, každému z nich jedna šestina toho, co zůstavil, jestliže měl mužského potomka. Jestliže neměl mužského potomka, pak po něm dědí jeho rodiče, přičemž matce jeho patří jedna třetina. A jestliže měl bratry, pak matce náleží jedna šestina toho, co zůstane po vyplacení odkazů a uhrazení dluhů a ...“

Súra Zeny, oddíl IV., verš 12. z Koránu:

„Vám náleží polovina z toho, co zůstavily manželky vaše, jestliže neměly mužského potomka. A jestliže měly mužského potomka, patří vám z toho, co zůstavily, jedna třetina poté, když byly vyplaceny odkazy a uhrazeny dluhy jejich. A manželkám patří jedna čtvrtina toho, co zůstavíte, jestliže nemáte mužského potomka. A jestliže máte mužského potomka, pak patří manželkám jedna osmina toho, co jste zůstavili po vyplacení odkazů a po uhrazení dluhů... Jestliže muž nebo žena zanechají dědictví po boční linii a má bratra nebo sestru, pak každému z nich obou patří jedna šestina. A je-li jich více, pak jsou podílníky na jedné třetině po vyplacení odkazů a po uhrazení dluhů.“

Některí exegeti (vykladači Koránu) píší, že příčinou zjevení verše 12 sůry al Nisa - Koránu bylo to, že jeden z muslimů v době Mohammada (Aus banú Sábúta Ansarín) rozdělil podle předislámských zvyků pozůstalým manželkám a dětem dědictví. Jedna z nespokojených manželek se obrátila se žádostí o pomoc na Mohammada a proto byly zjevena následná súra, verš 12 sůry al Nisá.

Súra Zeny, oddíl IV., verš 13. z Koránu:

„A toto jsou omezení Boží, a kdokoliiv poslouchá Boha a posla Jeho, tomu Bůh dá vstoupit do zahrad, pod nimiž řeky tečou, a v nich nesmrtelný bude - a to úspěch je nesmrtelný.“

Súra Zeny, oddíl IV., verš 29 z Koránu:

„Vy, kteří věříte! Nepohlubte si vzájemně majetky své podvodným způsobem, jiné je, jde-li o obchod na základě vzájemného souhlasu, a nepřivozujte si smrt! a věru Bůh je věcí vám slůvný.“

Súra Zeny, oddíl IV., verš 30 z Koránu:

„A kdokoliiv tak učiní jako přestupek a nespravedlivě, toho věru ohněm sežehneme a to je po Boha nadmíru snadné!“

Súra Zeny, oddíl IV., verš 176 z Koránu:

„A žádají tě o vysvětlení o dědictví v boční linii, zahyne-li muž, aniž měl dítě, a má-li sestru, náleží jí polovina toho, co zůstavil, a také on dědí po ní, nezanechala-li ona dítě. Jestliže jsou dvě sestry, náleží jim dvě třetiny toho, co zůstavil. A má-li bratry a sestry, pak muži případně podíl dvou žen. A Bůh vám to objasňuje, abyste nebloudili. A Bůh je vše-vědoucí o každé věci.“

Súra Zeny, oddíl V., verš 33 z Koránu:

„A každému jsme určili dědice, mající právo na to, co zůstavil: rodiče, blízké příbuzné a ty, s nimiž spojení jste přísahou. Všem z nich dejte podíl jejich! Bůh věru je svědkem všeho.“

Jednoznačně lze konstatovat, že předností islámského právního systému je, že respektování právních norem a jejich dodržování je vynutitelné nejenom světskými donucovacími prostředky, ale zároveň svědomím člověka a jeho vírou o Boha. Bůh je podle islámské víry přítomen při všem našem jednání a konání a tak člověk nesmí spáchat to, co by nebylo správné, pravdivé a spravedlivé. Výroky s podobným obsahem jsou ve většině částí Koránu a Mohammadových tradic. Jedná se o návody lidského jednání s pozitivním zaměřením, které jsou velice potřebné v době existence „děravých“ zákonů lidské společnosti.

Islámské náboženství se určitým způsobem snaží o vnašení stereotypů dodržování rodinných vztahů, jejich vzájemných propojení včetně ekonomik.

Při komplexním uplatňování islámské víry a jejího právního řádu, podle mého názoru, vznikne harmonická a normální společnost, která bude odrážet ekonomické vztahy společnosti. Tato problematika však není předmětem našeho pojednání a proto od ní nadále abstrahujeme.

Otázka dědictví občanského práva hmotného se řídí v islámských zemích podle islámského práva Šaría. Věda o dědictví v islámském právu se nazývá Ilm al Miras. Světské zákony schválené zákonodárci v islámských zemích, jak jsme již uvedli, jsou prakticky výběrem zákonodárců islámských zemí z dobrozdání islámských vědců - Fukaha. Názory těchto znalců se v základních otázkách neodlišují. Odehlnost názorů jeden od druhého je jen v okrajových věcech. Základ je dán.

Důležitá poznatky a pokyny ve věci dědictví

Přechod zůstavitelem zanechaného majetku na dědice je prakticky a logicky na celém světě podmíněný těmito předpoklady:

1) smrtí, fyzické osoby - zůstavitele. V dědictvím právu je tato událost jedním z nezbytných předpokladů dědictvího nástupnictví. Zjištění smrti fyzické osoby je věcí především lékaře, ale doklad o tom pro dědictví řízení ve většině islámských zemí je svědecktví alespoň dvou právně způsobilých muslimů v podobě notářského zápisu (Hasre Weraset) - viz dále.

2) existencí dědictví: má-li se uplatnit dědictví právo, musí po zemřelém zůstat nějaký majetek, který musí být následným způsobem použit či rozdělen:

a) z majetku zesnulého musí být nejprve uhrazeny přiměřené náklady spojené s pohřbením

b) úhrada dluhů zesnulého.

c) realizace závěti zesnulého a to nejlépe podle doporučení Mohammadovy tradice v třetině majetku co zůstane po předání podílu těm pozůstalým, kteří patří do kategorie osob, jejichž podíl je určen dle Zawi al Farajez (viz dále).

d) rozdělení zbývajících majetku mezi pozůstalými podle Koránu, Mohammadovy tradice - Sunna, Idžmá - vyžaduje jednotný souhlas islámských učenců a Kias-analogie.

3) právním důvodem dědění a to ze zákona nebo ze závěti - testament

Dědici ze zákona (dle Šaría) jsou rozděleni na několik skupin a to na:

a) Zawi al Farajiz

b) Asaba

Zawi al Farajiz jsou ti dědicové, kteří dědí přesný podíl jako 1/8, 1/6, 1/2 atd. Například zemřel člověk, který měl manželku, jednu dceru a otce. Při takovém složení dědiců otec dostane 1/6, manželka 1/8 a dcera 1/2. Majetek lze pro lepší rozdělení mezi dědice rozdělit na 24 jednotek. To znamená, že otec dostane 4 podíly, manželka 3 a dcera 12 podílů. Otec rovněž dostane zbývajících 5 podílů.

Zawi al Farajiz a Asabas se nadále rozdělí na několik skupin. Rovněž otázka závěti, doba jejího zřízení, její platnost, její náležitosti, obsah jsou samostatné kategorie a jako s kategoriemi je třeba s nimi nakládat, přesahuje to však možnosti tohoto pojednání.

Institut neopomenutelných dědiců, potomků zůstavitele zná rovněž islámský právní systém. Ale zůstavitel má právo vydědit dědice, což Mohammadova tradice nepodporuje - viz dále.

4) dědicovou způsobilostí

5) určitým chováním, popřípadě jednáním osoby povolané k dědění

6) potvrzením dědictví

7) popřípadě vypořádáním mezi více dědici

Řízení o dědictví

1. Postup při projednávání dědictví. Především musí být předložen doklad o vymezení dědiců tj. Hasre Weraset, což značí, že pozůstalí se obrátili na příslušný soud (notáře) a dojde k vymezení dědiců. Vymezení dědiců se v praxi realizuje tak, že za účasti pěti svědků (lepší je pět muslimů, ale stačí i dva právně způsobilí muslimové) u notáře. Toto svědecktví a prohlášení musí být ve formě notářského zápisu.

Toto prohlášení a svědecktví (Hasre Weraset - vymezení dědiců) musí obsahovat následující informace: jméno, příjmení, datum narození, poslední pobyt, státní občanství zesnulého, místo a datum úmrtí a místo posledního odpočinku, dále údaje o všech pozůstalých včetně jejich věku a vymezení jejich příbuzenského vztahu k zesnulému a případně prohlášení, že svědkům není znám důvod překážek v dědění například, že jim nejsou známy překážky dědění. Podle původního pravidla islámského práva potomci, kteří zemřeli za života svého otce i matky, nemohou dědit, resp. jejich děti nejsou zahrnovány do linie přímých dědiců a nemohou dědit. Občanské zákoníky většiny islámských zemí upravují tuto věc tak, že tyto děti mohou dědit podíl svého otce. Zabránit pozůstalým dědit lze neuvedením jejich jména mezi pozůstalými.

Ti, kteří vystupují jako svědci, musí znát skutečnost jako den smrti zesnulého, případně, kde byl pochován. Rovněž je třeba dalším svědectvím zjišťovat celý majetek zesnulého. Zjištění související s vymezením majetku může být, ale také nemusí být provedeno ve shodnou dobu (§ 39 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení).

Majetkem se myslí ten majetek, jež je možný rozdělit mezi dědice, tedy majetek po zaplacení dluhů zesnulého, nákladů na pohřeb a případných dalších závazků. Toto prohlášení není znaleckým posudkem, ale především skutečností, že smrt nastala. Soud může tuto skutečnost zjistit přes příslušné státní orgány. Rovněž je třeba vymezení hlavních dědiců a případně majetku pozůstalých.

Z praktických důvodů by doklad o vymezení dědiců mohl být připraven prostřednictvím zastupitelského úřadu (konsulárního oddělení) toho kterého státu přímo v cizině nebo prostřednictvím příslušného notáře, který doklad vystaví předepsanou formou. Pokud takový doklad o vymezení dědiců je vystaven ve státě, se kterými má Česká republika podepsanou smlouvu o poskytování právní pomoci (Afgánistán, Albánie, Alžírsko, Belgie, Bulharsko, Francie, Itálie, Jemen, Svazová republika Jugoslávie (nástupnický subjekt Jugoslávie), KLR, Kuba, Kypr, Maďarsko, Mongolsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovenská republika, Sýrie, Ruská Federace (nástupnický subjekt SSSR), Španělsko, Švýcarsko, Tunis, Vietnam), pak stačí jen úřední překlad a ten má stejnou váhu jakoby vystavil tento doklad státní orgán v České republice. Pokud se jedná o jiný stát, ve kterém byl vystaven doklad o vymezení dědiců, případně jiné doklady, pak je třeba superlegalizace, což je zvláštní postup ověřování určitého dokladu. Děje se tak prostřednictvím konsulárních oddělení Ministerstva zahraničních věcí České republiky.

Ze určitých okolností dodržení předepsané formy na základě žádosti dědiců může

být nahrazeno prohlášením pěti právně způsobilých občanů - muslimů - učiněným před notářem v cizině. Pokud se týká minimální věkové hranice pro manipulaci s děděným majetkem a další odpovědnosti v islámské zemi je rovněž diskutabilní. Jisté je, že člověk dosažením věku osmnácti let se stává dospělým a plně způsobilým k právním úkonům. Trestní odpovědnost je limitována dosažením 16 roků věku. Debata o snížení věkové hranice trestní odpovědnosti byla čas od času aktuální v té či oné zemi islámského světa.

Ve věci nedospělých pozůstalých je třeba určit opatrovníka (asi). Ze zákona je ochráncem nezletilého jeho otec a dědeček (dali). Dali podle islámského práva je dán, ale opatrovník je určen soudem, nebo závětí ze strany dali. Opatrovník je pak oprávněn manipulovat s majetkem nezletilých pozůstalých, v jejich zájmu. Pod dozorem soudce, který je hlavním ochráncem zájmu nezletilých dětí.

Soud rozhodne o určení opatrovníka - jednoho z příbuzných nezletilého dítěte. Přestože otázka kolize zájmu je v islámském právu diskutabilní, nové trendy včetně Občanského zákoníku v Afgánistánu přednostňují, aby jako opatrovník byl určen člověk, u kterého by nešlo o kolizi zájmů.

Přestože je třeba v každé věci uplatňovat do jisté míry individuální přístup, který záleží na posouzení soudce jako hlavního opatrovníka nezletilého dítěte, lze obecně navrhnout, aby majetek nezletilých dědiců byl uložen na bezpečném místě v bance prostřednictvím notáře až do doby zletilosti pozůstalých. To vše záleží na uvážení soudce se zdůrazněním zájmu nezletilých dědiců.

Rovněž stojí za povšimnutí, že některé islámské země (státy) nevzdávají rodné listy, v cizině se tyto doklady vystavují prostřednictvím konsulárních oddělení příslušných zastupitelských úřadů s využitím občanských průkazů přeložených soudním tlumočnickem.

Překážky dědění

Pozůstalý nemůže dědit, pokud je vyděděn, nebo způsobil smrt zesnulého. Rozdílnost v náboženství rovněž může být překážkou dědění.

Dědic odpovídá do výše ceny nabytého dědictví za přiměřené náklady spojené s pohřbem zůstavitele a za zůstavitelovy dluhy, které na něj přešly zůstavitelovou smrtí, přičemž zákon dále upravuje další případy prodlouženého dědictví.

Odměna znalci se obvykle na světě určuje s ohledem na složitost případu, odbornost znalce a výši dědictví. Rovněž výše této odměny záleží na používání další odborné síly, je podmíněna znalostí islámského právního systému a zkušenostmi získanými z výkonnou soudcovské praxe.

Dědictví se podle islámského práva v islámských zemích prakticky realizuje tak, že dědici si rozdělí majetek po odečtení všech odedítelných položek a pak na základě dohody mezi sebou předloží návrh soudu a to v souladu s platnými zákony, respekt. podle Šarija a návrh na takové rozdělení připraví samotní pozůstalí, návrh pak soud upraví a schválí za předpokladu, že nedojde k porušení islámských zákonů. Pokud tento návrh nepřipraví pozůstalí sami, pak rozdělení pozůstalostí provádí samotný soud podle islámského zákona Šarija - respektive světských zákonů, které vycházejí z islámského práva.

Příklad rozdělení dědictví mezi manželku, 2 syny a 4 dcery bude vypadat následně:

Podle počtu dědiců se dědictví podle *Ilm al Mirs* (věda o dědictví) rozdělí na šedesát čtyři díly, to zn.: částka 1.678.341,31 Kč dělená 64 se rovná 26.224.093 Kč. Manželka dostane osm podílů a zbývající částka se rozdělí mezi děti podle pravidla - syn dvojnásobek dcery. Rozdělení dědictví pak bude určeno takto:

1. manželka dostane osm podílů z celkových 64 podílů t.j. $26\,224,093 \times 8 = 209\,792,74$ Kč
2. první syn dostane 14 podílů z celkových 64 podílů t.j. $26\,224,093 \times 14 = 367\,137,30$ Kč
3. druhý syn dostane 14 podílů z celkových 64 podílů t.j. $26\,224,093 \times 14 = 367\,137,30$ Kč
4. první dcera dostane 7 podílů z celkových 64 podílů t.j. $26\,224,093 \times 7 = 183\,568,65$ Kč
5. druhá dcera dostane 7 podílů z celkových 64 podílů t.j. $26\,224,093 \times 7 = 183\,568,65$ Kč
6. třetí dcera dostane 7 podílů z celkových 64 podílů t.j. $26\,224,093 \times 7 = 183\,568,65$ Kč
7. čtvrtá dcera dostane 7 podílů z celkových 64 podílů t.j. $26\,224,093 \times 7 = 183\,568,65$ Kč

Pokud budeme vycházet z toho, že zesnulý má ještě otce, pak bude dědictví vypadat následovně: Podle počtu dědiců se dědictví podle *Ilm al Mirs* (věda o dědictví) rozdělí na 192 dílů, to zn.: částka 1 678 341,31 Kč dělená 192 se rovná 8 741,3645 Kč. Podle toho se dědictví rozdělí takto:

1. manželka dostane 24 podílů z celkových 192 podílů t.j. $8\,741,3645 \times 24 = 209\,792,74$ Kč.
2. první syn dostane 34 podílů z celkových 192 podílů t.j. $8\,741,3645 \times 34 = 297\,206,39$ Kč
3. druhý syn dostane 34 podílů z celkových 192 podílů t.j. $8\,741,3645 \times 34 = 297\,206,39$ Kč
4. první dcera dostane 17 podílů z celkových 192 podílů t.j. $8\,741,3645 \times 17 = 148\,603,19$ Kč
5. druhá dcera dostane 17 podílů z celkových 192 podílů t.j. $8\,741,3645 \times 17 = 148\,603,19$ Kč
6. třetí dcera dostane 17 podílů z celkových 192 podílů t.j. $8\,741,3645 \times 17 = 148\,603,19$ Kč
7. čtvrtá dcera dostane 17 podílů z celkových 192 podílů t.j. $8\,741,3645 \times 17 = 148\,603,19$ Kč
8. otec dostane 32 podílů z celkových 192 podílů t.j. $8\,741,3645 \times 32 = 279\,723,66$ Kč

Celková částka veškerého dědictví se samozřejmě snižuje o náklady, které vznikly s vyřizováním dědictví a případně o jiné oprávněné náklady v tomto kontextu. Úroky či další zůstatky se rozdělí mezi dědice ve stejném, výše uvedeném poměru.

V článku uvedené příklady, elaboráty se nesmějí bez vědomí autora používat v dalších podobných případech.

Literatura:

1. Korán..... arabsky
2. Korán - překlad Ivana Hrbka, vydal. naklad. Odeon 1991..... český
3. Právní styk s cizinou v trestním a netrestním řízení a před orgány autor Jaroslav Fenyk, Radek Ondruš. vyd. Lide Praha a.s..... český
4. Al Saragi fi al Miras, autor - Sajch Sarag., vydal - H. M. Said - Karačí - Pákistán..... arabsky
5. Zabetat al Miras, autor Moh. Moh. Raza Badachshani - Peshawár - Pákistán..... persky
6. Úplné znění zákona č. 97/63 Sb. o mezinárodním právu procesním..... český
7. Úplné znění občanského zákona České republiky č. 40/1964 Sb..... český
8. Právní systém islámského, Dizertační doktorská práce na PF UK v Praze 1994 autor JUDr. Sal. Sayedi..... český
9. Instrukce č. 1 SIS MS ČR § 31 odst..... český

Fax - 885999 Qatar - A1 Sharía wa al Hajat

WWW.aljazeera: net po půlnoci 24.05 hod - pondělí - neděli 20.05 hod.

Zpráva o činnosti ústředí i organizací

Dne 2. července 1998 byla slavnostně otevřena první trvalá mešita na půdě České republiky. Slavnostního otevření se zúčastnilo hodně lidí, mešita byla plná. Zvláště nás potěšilo, že našemu pozvání vyhověli i zástupci jiných náboženských organizací a to generální vikář brněnského biskupství pan Jiří Mikulášek, pan Arnošt Neufeld, vrchní kantor Židovské náboženské obce a pan ing. Kristián Popescu, zástupce církve pravoslavné (jmenování dle pořadí na tribunce).

Velký dík vyslovujeme novinářům, reportérům ze všech významných novin a časopisů jak celostátních, také místních, dále ČTK, která zprávu o této akci oznámila všem sdělovacím prostředkům a České televizi. Návštěvníci se přesvědčili na vlastní oči, že mešita je místem modliteb a vyučování, ne teroristickým centrem. Též myšlenky posloužily dny otevřených dveří ve dnech 4. 7. a 28. 10., z nichž zvláště poslední konaný 28. října na oslavu vzniku tolik tolerantní Československé republiky přilákal téměř 3 000 návštěvníků. Dne 8. července ČT 2 vysílala v 18.30 krátký přenos z mešity. Dne 9. 7. seznámili turečtí

muslimové z Prahy se svými plány do budoucna. Ještě po utišení rozruchu při otvírání mešity v Brně přicházejí znovu další reportéři z novin a tisk už je mnohem vstřícnější ve svých referátech o Islámu. (Ne o politických událostech). Dne 15. 7. byl vysílán pořad o muslimech v ČR na Radiojournalu ve 20.45. Zástupci Ústředí pográtulovali dne 16. 7. k státnímu svátku Iráku a 23. 7. k státnímu svátku Egyptské arabské republiky. Dne 4. srpna byly naše plány do budoucna předloženy a prodiskutovány na velvyslanectví Pákistánu. V září začaly v mešitě v Praze pravidelné schůzky a přednášky nadace pro výstavbu a provoz islámského centra. Krátký pořad o Islámu byl dne 2. září v „Souvislostech“ na ČT 2. Dne 16. října se uskutečnila porada s muslimy z Teplíc o možnostech obnovit snahy o výstavbu mešity, která byla s takovou ostudou zamítnuta. 1. listopadu se konala schůzka s několika muslimy ze Slovenska o možné další spolupráci a dne 10. listopadu jednání se zástupcem firmy, mající zajišťovat halal maso muslimům u nás.

*Ústředí muslimských náboženských obcí a organizací zakaupilo na třebíčském hřbitově pozemek pro pohřbívání zemřelých muslimů. Ostatní náklady spojené s pohřbem však musí zaplatit pozůstalí (převoz, úpravu apod.) Nemožno pohřbívát v rakvi.
Stanovení data a termínu pohřbu - telefonicky na správu hřbitova: tel.: 0618/821 057 - paní Pátková.*

Naši příznivci

Do fondu Ústředí přispěly tato sestry a příznavkyně a tito bratři a příznivci: Miloš Wasserbauer, Mír. Němcová, Ludmila Šilhavá, Kamal Eren, Damir Kačarević, ing. Zuheir Kotroch.
Všem srdečně děkujeme!

V Třebíči dne 11. listopadu 1998, 22. safar 1419

Majitel a vydavatel: Al Ittihad Al Islami,

Ústředí MNOO v České republice,

Redaktorka Mgr. Lajla Kotačková, Nikodemova 6,
674 01 Třebíč.

Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt
v Brně, č. j. P/3-22-70/92 ze dne 11. 6. 1992.

Novinová zásilka, vyplaceno v hotovosti u pošty Třebíč 1.